

KRAINA
LESSOWYCH
WĄWOZÓW

www.kraina.org.pl

KRAINA LESSOWYCH WĄWOZÓW

INFORMATOR TURYSTYCZNY

Kraina Lessowych Wąwozów

Legenda:

- kolej
- drogi krajowe
- drogi wojewódzkie
- prom
- kościół
- sanktuarium
- synagoga
- pałac, dwór
- zamek, wieża
- młyn

- inne zabytki
- muzeum
- skansen
- zabytkowy cmentarz
- cmentarz żydowski
- miejsce pamięci
- pomnik UFO
- uzdrowisko
- kemping
- ośrodek wypoczynkowy
- kąpielisko
- żegluga rzeczna
- kolejka wąskotorowa
- wyciąg narciarski
- jazdy konne
- przejazdy bryczką
- łowisko
- wypożyczalnia sprzętu wodnego
- wypożyczalnia rowerów
- wypożyczalnia quadów, skuterów

KRAINA LESSOWYCH WĄWOZÓW

INFORMATOR TURYSTYCZNY

AKTYWNIŁE PO KRAINIE LESSOWYCH WĄWOZÓW

- 6 | PIESZO WĄWOZAMI
- 9 | TRASAMI NORDIC WALKING
- 13 | ROWEREM...
- 14 | KONNO...
- 15 | KAJAKIEM...
- 16 | WĘDKARSTWO...
- 16 | KĄPIELISKA I PLAŻE
- 17 | TURYSTYKA ZIMOWA

DLA KULTUROMANIAKÓW

- 18 | ZABYTKI GODNE POLECENIA
- 27 | SIELSKA KRAINA - TURYSTYKA WIEJSKA
- 30 | DLA RODZIN Z DZIEĆMI

SZLAKIEM SMAKÓW KRAINY LESSOWYCH WĄWOZÓW

- 32 | RESTAURACJE I PRODUKTY

ZDROWIE I URODA

- 34 | OBIEKTY UZDROWISKOWE

DLA SENIORÓW I NIE TYLKO

- 36 | SPA&WELLNESS

37 | TURYSTYKA BIZNESOWA

WYDARZENIA

- 38 | NAJWAŻNIEJSZE FESTIWALE I IMPREZY CYKLICZNE W KRAINIE LESSOWYCH WĄWOZÓW

- 39 | WYKAZ NOCLEGÓW I GASTRONOMII
- 42 | INFORMACJE PRAKTYCZNE

Zamek w Kazimierzu Dolnym

Kraina Lessowych Wąwozów położona jest w zachodniej części województwa lubelskiego na Wyżynie Lubelskiej i obejmuje fragment Płaskowyżu Nałęczowskiego, Równiny Bełżyckiej, wschodni skraj Równiny Radomskiej oraz Małopolski Przełom Wisły. Wyróżnia się bogactwem nieskażonej przyrody, obfitującej różnorodnością form przyrodniczych, skupionych w parkach krajobrazowych, rezerwatach i obszarach objętych ochroną w ramach programu Natura 2000. Cechą szczególną, jest zagęszczenie sieci lessowych wąwozów, jarów i parowów, dochodzących do 30 m głębokości, a w niektórych miejscach przekraczających 10 km na 1 km kw.

Na tym terenie działa Lokalna Organizacja Turystyczna „Kraina Lessowych Wąwozów”, zrzeszająca gminy: **Janowiec, Józefów nad Wisłą, Karczmiska, Kazimierz Dolny, Końskowolę, Nałęczów, Opole Lubelskie, Poniatową, gminę i miasto Puławy, Wąwolnicę, Wojciechów**. Każda z tych miejscowości ma bogatą historię i wielowiekowe tradycje, wyróżnia się odmiennym czasem stylem życia i kultury regionalnej. Turysta odwiedzający te strony, poprzez bezpośredni

kontakt z naturą, może pełną garścią czerpać przyjemności z podziwiania pięknych widoków, wyciszyć się, rozładować stres. Krainę Lessowych Wąwozów można zwiedzać pieszo, rowerem, kajakiem i konno. Na gości czeka bardzo dobrze rozwinięta infrastruktura turystyczna. Można odpocząć w gospodarstwach agroturystycznych, pensjonatach i hotelach, zasmakować regionalnych potraw, lokalnego wina, ekologicznych produktów, a przy okazji - wyleczyć dolegliwości i poprawić samopoczucie.

Kraina Lessowych Wąwozów w 2019 r. uzyskała tytuł **POLSKIEJ MARKI TURYSTYCZNEJ**.

Zapraszamy do Krainy Lessowych Wąwozów o każdej porze roku.

Pomocnym narzędziem mobilnym w zwiedzaniu Krainy Lessowych Wąwozów jest aplikacja do pobrania przez: Google Play, Windows Phone lub Appstore. Zawiera aktualności o nadchodzących wydarzeniach, informacje o Krainie Lessowych Wąwozów, opis ścieżek dydaktycznych oraz szlaków turystycznych.

Cennym przyrodniczo obszarem jest **KAZIMIERSKI PARK KRAJOBRAZOWY**, założony w 1979 r. na powierzchni ok. 15 tys. ha. Skupia rezerваты: **Krowią Wyspę**, **Skarpę Dobrską** i **Łęg na Kępie**. Dolina Wisły tworzy korytarz ekologiczny potrzebny do gniazdowania i przelotów ptaków. KPK jest zróżnicowany pod względem szaty roślinnej. Murawy stepowe występują m.in. w okolicach Męcierz, Albrechtówki, Góry Trzech Krzyży oraz Skarpy w Dobrem. Wśród rzadkich roślin pojawia się wisienka stepowa, ostnica włosowata, oman wąskolistny, miłek wiosenny, zawilec wielokwiatowy. **Rezerwat Czaplinc** koło Gołębia to kolonia łągowa czapli siwej.

Kamieniołom Kaliszany

WRZELOWIECKI PARK KRAJOBRAZOWY, położony w powiecie opolskim, utworzony został w 1990 r. na powierzchni ok. 50 km kw. Prezentuje zróżnicowany krajobraz, od stromych krawędzi doliny Wisły poprzez wąwozy aż do równin, a nawet piaszczystych wydm. Towarzyszy temu bogactwo roślin i zwierząt. Występują gatunki chronione: lilia złotogłów, tojad mołdawski, widłak jałowcowaty. Wśród zwierząt występują orzesznice, borsuki, kuny. W pobliżu wsi Kaliszany Kolonia, na tzw. **Wyspach Kaliszańskich**, prowadzone są obserwacje ornitologiczne. Pomiędzy Wrzelowieckim a Kazimierskim Parkiem Krajobrazowym usytuowany jest **Chodelski Obszar Chronionego Krajobrazu**, obejmujący tereny leśne, łąki, pola i stawy rybne.

MAŁOPOLSKI PRZEŁOM WISŁY, uznany za najbardziej malowniczy fragment rzeki, można obserwować z kilku punktów widokowych. Najpopularniejszym miejscem z panoramą na Kazimierz Dolny i dolinę Wisły jest **Góra Trzech Krzyży** w Kazimierzu Dolnym (190 m n.p.m.), inaczej zwana Górą Krzyżową, nawiązującą do Golgoty. Krzyże, pierwotnie wystawione w 1708 r., upamiętniają ofiary zarazy morowej podczas wielkiej wojny północnej.

GÓRA TRZECH KRZYŻY W PARCHATCE (8 km od Kazimierza Dolnego) z widokiem na przełom Wisły w jego północnym biegu. Miejscem tym zachwycała się księżna Izabela Czartoryska, która opodal miała swoją samotnię. Ona też poleciła wystawić krzyże po śmierci jednej ze swych rezydentek, przedwcześnie zmarłej Zofii z Matuszewiczów Kickiej.

ALBRECHTÓWKA, wzgórze zwane Wapienną Górą, można tam dotrzeć idąc wałem w górę Wisły. Ze szczytu możemy podziwiać panoramę doliny rzeki oraz leżący na przeciwnym brzegu potężny zamek w Janowcu. U podnóża wzniesienia położona jest dawna wieś rybacka, Męcierz.

Miłośnikom archeologii i poszukiwaczom niezwykłych skałmielin, formowanych na pograniczu kredy i trzeciorzędu, można polecić spacer do **Kamieniołomu w Kazimierzu Dolnym**, leżącym na prawym brzegu Wisły, na wysokości zamku w Janowcu.

Interesującym obiektem geoturystycznym jest leżący na lewym brzegu Wisły, odkrywkowy **Kamieniołom w Nasiłowie**. Przy odrobinie szczęścia można znaleźć odbite w kamieniu gąbki, jeżowce a nawet zęby rekinów.

Kamieniołom w Kaliszanych, położony w obrębie gminy Józefów nad Wisłą, jest jednym z piękniejszych tarasów widokowych. Z jego szczytu, przy dobrej widoczności, można zobaczyć zarys Gór Świętokrzyskich.

Najstarszy okazem przyrodniczym w regionie jest **Dąb Władek z Zagrzęby** (gm. Karczmiska), szypułkowy dąb pamiętający czasy Władysława Łokietka. Ma ok. 700 lat, obwód pnia 825 cm, wysokość 32 m.

AKTYWNI PO KRAINIE LESSOWYCH WĄWOZÓW

PIESZO WĄWOZAMI

WĄWOZY powstały w wyniku długotrwałych procesów geologicznych. Pokłady wapiennych skał pokryte zostały czapą miękkiej skały lessowej. Pod wpływem erozji i działalności człowieka ukształtowały się w niej naturalnie parowy, jary i głębocznice. Polecamy Państwu wybrane w okolicy najpiękniejsze wąwozy, które najlepiej przemierzać pieszo, by z bliska podziwiać ich przyrodnicze walory. Wędrowanie jest najlepszą formą relaksu, a obcowanie z naturą wycisza i rozładuje stres.

KORZENIOWY DÓŁ W KAZIMIERZU DOLNYM, charakteryzuje się stromymi, pionowymi ścianami. Zwisające korzenie odsłoniętych starych drzew, niczym tropikalne liany tworzą specyficzną „korzeniową architekturę”. Do wąwozu dochodzi się ulicami Lubelską, Szkolną, Doły.

NOROWY DÓŁ odmienny w swym charakterze, rozległy, porośnięty dziką, bujną roślinnością. Wejście od ul. Puławskiej przy spichlerzu Bliźniaczym.

WĄWÓZ CZERNIAWY przebiega asfaltową, uczęszczaną ulicą o tej samej nazwie. Przy trasie, na wzgórzu ustawiona jest symboliczna „Ściana Płaczu” autorstwa Tadeusza Augustynka. Jest to swoiste lapidarium, upamiętniające kazimierskich Żydów, wykonane z macew dawnego kirkuta.

WĄWÓZ MAŁACHOWSKIEGO prowadzi do willi „Pod Wiewiórką” Marii i Jerzego Kuncewiczów, obecnie muzeum pisarki. Idąc dalej w głąb wąwozu, dochodzi się do tablicy upamiętniającej boha-

Wąwóz na ścieżce Skrzykowy Dół w Kluczkowicach

Wąwóz Głowackiego w Nałęczowie

terską śmierć hrabiego Juliusza Małachowskiego, walczącego w powstaniu listopadowym 1831 r.

Godne polecenia są też inne wąwozy w Kazimierskim Parku Krajobrazowym: Plebani Dół, Kamienny Dół, Chałajowy Dół, Kwaskowa Góra.

STAROWIEJSKIE DOŁY W SKOWIESZYNIE (gm. Końskowola) powstały wskutek ingerencji natury, głównie nieistniejących już niewielkich rzek. Zbocza porośnięte imponującymi drzewami i dużymi połaciami kwitnącej czeremchy.

WĄWÓZ LISZCZE W SKOWIESZYNIE (gm. Końskowola) to głęboki, ukoźniony wąwóz z licznymi odnogami

prowadzącymi do Parchatki i Pożoga. Można spotkać w nim duże obszary groszku wiosennego i skrzypu.

WĄWÓZ GŁOWACKIEGO [inaczej Bolesława Prusa] w Nałęczowie prowadzi doliną przez wąski przesmyk porośły starodrzewiem, runem leśnym i kwiatami. Posiada liczne odnogi, jedna z nich wyprowadza na ul. Klonową, do apartamentów umieszczonych w koronach drzew.

SKRZYPOWY DÓŁ (gm. Opole Lubelskie) znajduje się na trasie ścieżki przyrodniczej, biegnącej od leśniczówki Kluczkowice. Charakterystyczne dla wąwozu są rozległe połacie skrzypu, rosnącego również zimą.

Wąwóz Olszowy Dół w Parchatce

Wąwóz Lipcyk w Nowym Gaju

OLSZOWY DÓŁ W PARCHATCE (gm. Puławy) znajduje się za stokiem narciarskim „Parchatka”. Wąwóz w formie parowu o suchym dnie, posiada urwiste zbocza ze zwisającymi, oryginalnie skręconymi korzeniami drzew.

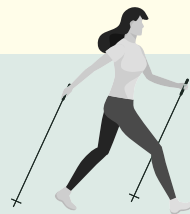
WĄWÓZ LIPINKI W MARECZKACH (gm. Wąwolnica) powstał na dawnej drodze prowadzącej z Kazimierza do Lublina.

Krawędzie porasta bujna roślinność, zbocza porożcinane są w wyniku użytkowania dróg wyjazdowych na pola. Wiedzie nim czerwony szlak turystyczny na granicy Kazimierskiego Parku Krajobrazowego.

WĄWÓZ GLINIANKI W BARTŁOMIEJOWICACH (gm. Wąwolnica) rozcina lesosowe zbocze doliny Bystrej i biegnie ze wsi do pól położonych na wierzchołynie. Nazwa pochodzi od glinki lessowej eksploatowanej do zaprawy przy budowie pieców. Przez wąwóz przebiega niebieski szlak turystyczny.

WĄWÓZ LIPCYK W NOWYM GAJU (gm. Wojciechów) powstał na starym szlaku drogowym, na co wskazuje położenie w obrębie garbu zboczowego, prostolinijny przebieg i brak rozgałęzień. Kręte dno wąwozu, jest efektem nierównomiernego podmywania zboczy przez wodę.

TRASAMI NORDIC WALKING

GMINA JANOWIEC leży na lewym brzegu Wisły, przy ujściu rzeki Plewki do Wisły. Dwa brzegi rzeki łączy prom „Janowiec”. Nad okolicą dominuje monumentalny zamek z początku XVI w., dawna rezydencja Firlejów, Tarłów i Lubomirskich.

Trasa zielona (5,2 km) bierze swój początek w pobliżu zamku. Wiedzie ścieżkami gruntowymi i duktami leśnymi do miejscowości Oblasy Dworskie i Oblasy Książęce.

Trasa żółta (11,3 km) rozpoczyna się przy OSP w Wojszynie i długim odcinkiem wzdłuż lasu prowadzi do Nasiłowa, z powrotem biegnie wzdłuż Wisły.

Trasa czerwona (15,4 km) z widokiem na Wisłę i zamkowe wzgórze, rozpoczyna się przy ul. Młynarskiej, prowadzi do zalewu na rzece Plewce w Janowicach w pobliżu rezerwatu „Krowia Wyspa”.

GMINA KAZIMIERZ DOLNY położona na prawym brzegu Wisły. Wśród wzgórz najbliższej okolicy ukryły się malownicze miejscowości Męcierz, Parchatka, Wylągi oraz Bochoćnica z ruinami zamku Esterki, ukoćhanej króla Kazimierza Wielkiego.

Trasa żółta (13 km) rozpoczyna się niedaleko ujścia Grodarza do Wisły, biegnie wałem wiślanym w kierunku kamieniołomów i ostrym podejściem w górę prowadzi do Albrechtówki, skąd rozciąga się widok na Wisłę i najbliższe okolice.

Trasa zielona (5,8 km) rozpoczyna się przy ośrodku „Arkadia”. Prowadzi wąwozem Kwaskowa Góra, wiedzie wśród

pól i sadów do wąwozu zwanego Borowskich, następnie drogą asfaltową biegnie w pobliżu Korzeniowego Dołu.

Trasa czerwona (14,5 km) prowadzi zarówno drogami asfaltowymi, jak i polami i wąwozami. Rozpoczyna się przy ośrodku „Arkadia”, biegnie doliną Grodarza obok starej chaty z przełomu XVII i XVIII w. i wprowadza do Korzeniowego Dołu.

GMINA KOŃSKOWOLA posiada ponad dwustuletnią tradycję szkółkarstwa, w szczególności uprawy róż. W przeszłości był to znaczący ośrodek włókienniczy za sprawą sukienników przybyłych z Saksonii. Przez okolicę przepływa urokliwa, kręta rzeka Kurówka.

Trasa zielona (6,8 km) rozpoczyna się u zbiegu ulic Lubelskiej i Różanej w okolicy kościoła pw. Znalezienia Krzyża Św., wiedzie obok dawnego ratusza miejskiego, ul. Pożogowską przy Lubelskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego. Dalej prowadzi bulwarem spacerowym nad stawami w miejscowości Stara Wieś.

Trasa żółta (ok. 9 km) rozpoczyna się za torami kolejowymi, prowadzi sze-

rokiem drogami pośród pól różanych, przez jary i wąwozy wzdłuż lasu, przez miejscowości Skowieszyn, Stary Pożóg, Las Stocki.

Trasa czerwona (14 km) prowadzi przez różane pola w kierunku Skowieszyna, Starego Pożogu i Lasu Stockiego, obok miejsca jednej z największych bitew podziemia antykomunistycznego, pod dowództwem majora Mariana Bernaciaka ps. „Orlik”, 24 maja 1945 r.

GMINA NAŁĘCZÓW położona jest na Płaskowyżu Nałęczowskim w dolinie rzeki Bystrej i Bochatniczanki, w otulinie lessowych wąwozów. Obszar charakteryzuje się pagórkowatym ukształtowaniem terenu.

Gmina Nałęczów

Trasa zielona (4,7 km) wiedzie z Parku Zdrojowego do poprzecinanego wąwozami Lasu Zakładowego i ulicami Harcerską i Powstańców 1863 r. prowadzi z powrotem do miasta.

Trasa żółta (11 km) prowadzi Aleją Lipową, wytyczoną za czasów Małachowskich od pałacu do kościoła parafialnego obok zabytkowych willi i pałacików, dalej wyprowadza na pola i łąki. Na trasie znajdują się wąwozy i tereny zalesione.

Trasa czerwona (14 km) drogą asfaltową prowadzi przez Nałęczów dalej wzdłuż lasu, drogami polnymi i wąwozami przez pobliskie miejscowości: Cynków, Czesławice, Piotrowice.

GMINA PONIATOWA położona jest na obszarze Chodelskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, przez co zachowała nieskażone środowisko naturalne, dające poczucie bezpieczeństwa i możliwości relaksu.

Szlak nordic-walking (5 km) rozpoczyna się przy Centrum Kultury, Promocji i Turystyki, biegnie do malowniczej „Doliny Dziesięciu Stawów”. Dalej, drogą leśną, okrążając staw, przez groblę doprowadza schodkami do dębowej ścieżki spacerowej i powraca do miasta.

GMINA PUŁAWY położona jest po obu stronach Wisły. Jej walorem jest bogactwo naturalnej, nieskażonej przyrody. Zaprasza amatorów aktywnej turystyki, miłośników zabytków i malowniczych krajobrazów.

Trasa czerwona (13,2 km) biegnie od przejazdu kolejowego w Gołębiu przez bór sosnowy, łąki bonowskie, obok nieistniejącej wsi Bonów (wysiedlonej w latach 1936-1937), do faunistycznego i wodnego rezerwatu Czaplinciec, siedliska czapli siwej.

Rezerwat Czaplinciec - Żurawie

Rezerwat Czaplinciec
- Czapla Siwa

GMINA WĄWOLNICA, położona nad rzeką Bystrą, w otulinie Kazimierskiego Parku Krajobrazowego. W przeszłości przebiegały tędy szlaki handlowe ze wschodu na zachód, dzisiaj prowadzą tu szlaki pątnicze do sanktuarium Matki Bożej Kębelskiej.

Trasa czarna (15 km) prowadzi pętlą z Wąwolnicy, w pobliżu neogotyckiego kościoła pw. św. Wojciecha (Bazylika Mniejsza), opodal ośrodka narciarskiego, zespołu basenów, Parku Miniatur i Labiryntów w Rąbłowiu, dalej wąwozami przez Zawadę, Bartłomiejowice i Marczki.

Trasa czerwona (13,6 km) z Wąwolnicy wiedzie przez Stanisławkę do Kębła, miejsca objawienia Matki Bożej w 1278 roku.

Trasa zielona (4,8 km) prowadzi pętlą z Wąwolnicy do kaplicy Matki Bożej w Kębłę, obok pałacu Wessłów i Rostrowskich.

GMINA WOJCIECHÓW, tradycyjnie rolnicza, poprzecinana rzeczkami Bystrą, Ciemięgą, Czerką. Wyjątkowość tego miejsca tworzy lokalna historia, bogactwo zasobów natury i kultury.

Owadolandia

Trasa czarna (12,7 km) zaczyna się i kończy w Wojciechowie. Prowadzi przez Maszki, Nowy Gaj, Stary Gaj, Wojciechów Kolonię. Wiedzie w pobliżu Wieży Ariańskiej, drewnianego kościoła pw. św. Teodora, dawnych młynów na rzece Bystrej, Muzeum Mineralów w Nowym Gaju.

Trasa zielona (4 km) prowadzi pętlą na południe od Wojciechowa, doliną rzeki Bystrej i pobliżu Zwierzyńca Mini ZOO, zlokalizowanego na obrzeżach Wojciechowa.

Miłośnikom przyrody i historii poleca się ścieżki dydaktyczne i przyrodnicze. Ustawione na szlaku tablice informują o budowie geologicznej, unikalnej roślinności oraz odmienności siedlisk oraz zasobów materialnych.

Ścieżka przyrodnicza Złota Góra (4 km, gm. Józefów n/Wisłą) bierze początek przy Szkole Podstawowej w Chruślinie, prowadzi zbroczem doliny rzeki Podlipie, porożcinanej siecią wąwozów lessowych, porośniętej lasem i sadami owocowymi. W lesie na polanie znajduje się pomnik powstańców styczniowych 1863 r.

Ścieżka przyrodnicza „Skrzypowy Dół” w Kluczkowicach (3 km, gm. Opole Lubelskie) ma na celu zapoznanie z walorami przyrodniczymi lasów gradowych, opisuje budowę geologiczną i różne stadia form erozji wąwozowej. Rozpoczyna się i kończy przy Leśniczówce w Kluczkowicach.

Ścieżka przyrodnicza Kleniewo (3 km, gm. Opole Lubelskie) ma swój początek nad spiętrzeniem rzeki Chodelki w miejscowości Pomorze i przebiega pętlą w okolicach Opola Lubelskiego wzdłuż lewego brzegu rzeki.

Ścieżka dydaktyczna Rogów (6 km, gm. Wilków) rozpoczyna się przy Szkole Podstawowej w Rogowie i przebiega przez teren Kazimierskiego Parku Krajobrazowego oraz strefę ochrony źródłiskowej rzeki Jaworzanki.

Ścieżka dydaktyczna Sacrum – Natura – Historia (8,5 km) prowadzi z Nałęczowa przez Zarzekę, do sanktuarium w Wąwolnicy i miejsca objawienia Matki Bożej w Kęble.

**WYPOŻYCZALNIA SPRZĘTU
DO NORDIC WALKING**

**Informacja turystyczna
w Puławach,
ul. Królewska 4
tel. 81 458 67 40, 601 315 091**

ROWEREM...

Krajinę Lessowych Wąwozów można zwiedzać aktywnie, korzystając z dobrze oznakowanych tras rowerowych, o łącznej długości ponad 500 km. Na trasach można spotkać liczne pomniki przyrody i obiekty historyczne. Jazda rowerem przyczynia się też do poprawy wydolności organizmu i wpływa na poprawę kondycji.

Czerwony szlak rowerowy (ok. 65 km) rozpoczyna się przy ośrodku szkoleniowym „Arkadia” w Kazimierzu Dolnym i prowadzi przez Kazimierski Park Krajobrazowy do skansenu Muzeum Wsi Lubelskiej w Lublinie przez Rzeczycę, Rąblów, Kębło, Wąwolnicę, Nałęczów, Wojciechów, Miłocin i Motycz.

Niebieski szlak „Grodziska nad Chodelką” (51 km) w powiecie opolskim biegnie przez Chodlik, Żmijowiska, Kosiorów, Kłodnicę, Kolanówkę, Dobre, Podgórz, obok wczesnośredniowiecznych grodzisk.

Niebieski szlak w Puławach (30 km) rozpoczyna się przy stadionie MOSiR w Puławach. Prowadzi przez Gołąb, obok Domku Loterańskiego do jeziora Nury i rezerwatu Piskory, który jest ostoją wielu gatunków ptactwa wodnego. Dalej wiedzie przez łąki bonowskie do Bałtowa.

Czarny szlak „Nitką kolejki wąskotorowej” (48 km) rozpoczyna się przy ul. Kolejowej w Opolu Lubelskim. Prowadzi wzdłuż torów zabytkowej kolejki wąskotorowej, zbudowanej w końcu XIX w. Wiedzie przez Poniatową, Kolonię Karczmińska, Zaborze do Kębła. Po drodze można zwiedzić zespół pałacowo-parkowy w Kraczevicach.

WYPOŻYCZALNIE ROWERÓW:

Wypożyczalnia rowerów MOSiR Puławy,
ul. Portowa 3, tel. 797 399 260

E-BIKE Wypożyczalnia rowerów,
Mały Rynek 4, Kazimierz Dolny, tel. 502 395 276

CSW Energetyk,
ul. Paderewskiego 10, Nałęczów, tel. 81 501 67 00

Hotel Przepióreczka,
ul. 1 Maja 6, Nałęczów, tel. 81 501 41 29

Termy Pałacowe,
ul. Paderewskiego 1, Nałęczów, tel. 81 501 44 56

Szpital Kardiologiczny,
ul. Górskiego 5, Nałęczów, tel. 81 501 43 56

Wypożyczalnia Rowerów,
Kębło 26A, gm. Wąwolnica, tel. 506 140 076,
lukasfalba@o2.pl

KONNO...

Zwiedzanie Krainy Lessowych Wąwozów z perspektywy końskiego grzbietu może być niezwykle przygodą i terapią. Hipoterapia uznawana jest bowiem za najbardziej relaksujący sposób na stres i zmęczenie. Kluby jeździeckie i stajnie oferują zajęcia nauki jazdy konnej dla dzieci i dorosłych, wycieczki w teren, latem organizowane są obozy jeździeckie i wczasy w siodle, zimą tradycyjne biegi Św. Huberta i kuligi.

Stajnia w Wylągach (gm. Kazimierz Dolny) oferuje noclegi w Dworku Wylągi, dla koni przygotowany jest specjalny pensjonat.

Wylągi 43, Kazimierz Dolny,

tel. 691 220 048, stajniawylagi@gmail.com

Stanica Konna „Gołąb” (pow. Puławy) proponuje dłuższe pobyty z możliwością noclegu. Dodatkową atrakcją jest jazda bryczką oraz saniami w sezonie zimowym.
ul. Puławska 63, tel. 608 344 020,
dosiak1@wp.pl

Integracyjny Klub Jeździecki w Kęble

(gm. Wąwolnica) mieści się w parku na terenie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego. Klub oprócz hipoterapii oferuje naukę jazdy konnej.

Kęble 7, tel. 81 882 50 11,

soswwkeble@gmail.com

Fiord Ranczo w Oblasach

(gm. Janowiec). Właściciele zajmują się hodowlą koni rasy fiordzkiej, organizują konne przejażdżki po okolicy, rajdy konne, a zimą kuligi.

Fiord Ranczo Oblasy 217,

tel. 514 940 227, 601 824 034

„Stajnia Bajka” w Leokadiowie

(gm. Puławy) prowadzi zajęcia nauki jazdy, terenowe wyprawy oraz imprezy okolicznościowe.

Stajnia Bajka Leokadiów 9, Puławy.

tel. 508 099 826, stajniabajka@gmail.com

Sekcja Jeździecka w Kraczewicach

oferuje zajęcia z końmi do jazdy sportowej, hipoterapii oraz jazdy relaksacyjnej.

Kraczewice Rządowe 102B,

tel. 608 399 006, www.konie.strefa.pl

Konie Wojciechów, oprócz nauki jazdy ośrodek organizuje rajdy trasami, które wiodą m.in. przez lessowe wąwozy.

Konie Wojciechów,

Wojciechów-Kolonia Piąta 114,

tel. 500 020 219, koniewojciechow@gmail.com

Zagrodowa Osada w Uściążu oferuje rekreację konną i zapewnia tzw. odprowadzki z kucykami

Uściąż, 114b Kazimierz Dolny,

tel. 81 828 84 90, 604 614 639,

zagrodowaosada@wp.pl

KAJAKIEM...

Rzeki – Wieprz, Kurówka, Chodelka i Wyżnica stwarzają możliwości organizowania spływów dla początkujących kajakarzy. Wisła będzie idealną trasą dla kajakarzy bardziej zaawansowanych. Osobom preferującym odpoczynek nad wodą przygotowano stacje z rozbudowaną infrastrukturą rekreacyjną.

Na amatorów żeglugi po Wiśle czekają statki spacerowe, a promy pasażerskie – „Janowiec” w Kazimierzu Dolnym i „Serokomla” w pobliżu Bochoćnicy, umożliwiają przeprawę na drugi brzeg do Janowca i Nasiłowa. Promy zabierają także rowery i samochody.

Wisła jest rzeką niebezpieczną i stanowi nie lada wyzwanie dla miłośników kajakarstwa. Trud wyprawy zrekompensują malownicze widoki ukrytych w zieleni zabytków Kazimierza Dolnego, Janowca, obcowanie z przyrodą, obserwacje gniazd lęgowych na Skarpie Dobrskiej czy Krowiej Wyspie. Najpopularniejsze szlaki kajakowe prowadzą z Kazimierza lub Janowca do Puław (16,5 km) oraz do Dębina (37 km).

Chodelka jest rzeką o niewielkiej głębokości. Doskonale nadaje się na wyprawy dla początkujących kajakarzy. Spływ Chodelką rozpoczyna się w Szczekarkowie a kończy w Podgórzu. Po drodze przepływa się obok rezerwatu przyrody zwanego Skarpą Dobrą.

Kurówka wypływa w okolicy miejscowości Piotrowice Wielkie i meandrując wśród pól i łąk wpada do Wisły. Szlak kajakowy Kurówką (16 km) rozpoczyna się w Szumowie a kończy w Opoce.

WYPOŻYCZALNIA KAJAKÓW I KANU:

- **„Ka Jak Kamil”**
Kol. Góra Puławska 1,
Góra Puławska, tel. 604-644-695
- **Marina Puławy**
– wypożyczalnia sprzętu wodnego
Portowa 3, Puławy tel. 510 471 132
- **„Dziki Raj”**
Borowa 130, Puławy tel. 503 914 958
- **Dwa Żywiły**
Ul. Puławska, Kazimierz Dolny
tel. 501 352 777
- **WKajakach- Kajaki**
Józefów nad Wisłą, tel: 663 659 306
- **Zakątek Bór**
– wypożyczalnia kajaków,
tel: 501 345 631
- **Wisła i ja**
– Wypożyczalnia kajaków,
tel: 785 493 824
- **NAKANU – kajaki i survival**
Strzyżowice 51, Strzyżowice
tel. 796 933 996

Kajaki na Wiśle okolice Kazimierza Dolnego

WĘDKARSTWO...

Turystyka wodna często łączy się z pasją wędkowania. Dla miłośników połowu ryb przygotowane są specjalne łowiska i stacje wędkarskie.

Stacja wędkarska „W Dolinie Stawów” w Karmanowicach (gm. Wąwolnica) dysponuje dwoma zarybionymi stawami, profesjonalnym sprzętem wędkarskim a także grillem.

Karmanowice 131

Kąpielisko miejskie
w Poniatowej

KĄPIELISKA I PLAŻE

Miłośnikom plażowania i amatorom kąpeli poleca się naturalne zalewy, otwarte kąpieliska i baseny, dysponujące sprzętem wodnym, urządzeniami do zabawy dla dzieci oraz opieką ratownika.

Marina Puławy, to przystań jachtowa i wypożyczalnia sprzętu pływającego. Ośrodek dysponuje polem campingowym i camperowym, w sezonie jest organizowanych wiele imprez plenerowych.
ul. Portowa 3, biuro@marina-pulawy.pl,
tel. 797 399 260

Cichy Zakątek w Janowicach (gm. Janowiec) to staw rybny, miejsca noclegowe oraz plac zabaw dla dzieci.
ul. Nowy Janowiec 24, tel. 505 042 518

Dolina Dziewięciu Stawów w Poniatowej, kompleks wędkarski położony w centrum miasta, zasilany wodami rzeki Kraczewianki. Wszystkim zainteresowanym poleca się kontakt z kołem Polskiego Związku Wędkarskiego w Poniatowej. **Tel. 81 820 44 85**

Staw przy młynie wodnym w Woli Rudzkiej usytuowany w pobliżu Opola Lubelskiego. Ogólnie dostępny (nie tylko dla członków Polskiego Związku Wędkarskiego).

Park Wodny MOSiR w Puławach oferuje baseny otwarte, zjeżdżalnie, brodzik dla dzieci, boisko do gry w siatkówkę.
ul. Hauke – Bosaka 1, tel. 81 458 62 53

Kąpielisko miejskie w Opolu Lubelskim, dysponuje sprzętem rekreacyjnym oraz boiskiem do piłki siatkowej. Można skorzystać z rowerów wodnych i kajaków. **ul. Rybacka 4**

Zalew w Poniatowej, z wyodrębnionym basenem, brodzikiem dla dzieci. Posiada plac zabaw oraz boisko do piłki plażowej. Nad bezpieczeństwem czuwają ratownicy.
Hotel Słowik, ul. Spacerowa 3,
tel. 81 820 41 61, info@hotel-slowik.pl

Zalew Janowice na rzece Plewce (gm. Janowiec) dysponuje piaszczystą plażą i wypożyczalnią sprzętu pływającego.

Wypożyczalnia sprzętu wodnego
tel. 694-803-430, prom@janowiec.pl

Ośrodek Nart-Sport w Rąbłowie (gm. Wąwolnica) to kompleks wodny składający się z kilku basenów. W pobliżu znajduje się boisko do gry w siatkówkę, plac zabaw oraz jacuzzi.
Rąbłów 2A, tel. 81 882 55 00, 502 168 054

TURYSTYKA ZIMOWA

Początkujący, jak również zaawansowani amatorzy białego szaleństwa, mogą uprawiać narciarstwo i snowboard, korzystając z dobrze utrzymanych tras zjazdowych w Rąblowie, Celejowie, Parchatce i Kazimierzu Dolnym. Stoki narciarskie, o różnicowanej długości i trudności, są oświetlone, naśnieżane i ratrakowane. Posiadają potrzebną infrastrukturę – wyciągi talerzykowe, a także parkingi, małą i dużą gastronomię, wypożyczalnię sprzętu sportowego, profesjonalną i kompleksową ofertę dla dorosłych i dla dzieci.

Wypożyczalnia sprzętu zimowego:

Kazimierz Dolny,
ul. Puławska 168,
tel. **505 222 405**

Parchatka 187,
tel. **882 907 183**

Rąblów 2A, Rąblów
tel. **81 88 25 500**

Stacja narciarska Kazimierz Dolny znajduje się w odległości 1 km od centrum miasta.

ul. Puławska 168, Kazimierz Dolny,
tel. 505 222 405,
stacjakazimierz@gmail.com

Stok narciarski w Parchatce przy trasie między Kazimierzem Dolnym a Puławami. Na miejscu funkcjonuje Szkółka Narciarska Marcelus – Ski.

Parchatka 187, Kazimierz Dolny,
tel. 81 888 43 04, info@parchatka.pl

Stok narciarski w Rąblowie zaprasza na narty i snowboard dzieci, dorosłych i seniorów.

Rąblów 2A, Wąwolnica, tel. 81 882 55 00

Stok narciarski w Celejowie doskonały dla początkujących narciarzy ze względu na długie, bezpieczne trasy zjazdowe

Świątynia Sybili w Puławach

Wyciąg narciarski w Rąblowie

DLA KULTUROMANIAKÓW

ZABYTKI GODNE POLECENIA

.....

Kraina Lessowych Wąwozów to nieprzebrana skarbnica kultury. Odkrywanie jej walorów jest rękoiem estetycznych doznań i przeżyć duchowych, formą terapii psychicznej i swoistą „sztuką odpoczynku”, rozumianą jako obcowanie z historią, poznawaniem tradycji i zabytków. Zamki, pałace, dwory i świątynie, muzea literackie i kolekcje sztuki, świadczą o wspaniałej przeszłości tych ziem i jej mieszkańców. Zapraszamy Państwa do odwiedzenia wybranych miejsc, gdzie koncentrowało się życie kulturalne regionu.

.....

JANOWIEC leży na lewym brzegu Wisły, w obrębie najbardziej malowniczego odcinka rzeki, zwanym Małopolskim Przełomem Wisły. Przez ponad dwieście lat należał do wpływowych rodów magnackich ówczesnej Polski: Firlejów, Tarłów, Lubomirskich.

Dwa brzegi Wisły łączy prom „Janowiec” i prom „Serokomla”, kursujący między Nasiłowem a Bochońnicą. Wzdłuż wysokiej, wiślanej skarpy usytuowany jest majestatyczny, bastejowy **zamek obronny**, jedna z najokazalszych warowni w dawnej Rzeczypospolitej o charakterze mieszkalnym. Zbudowany na początku XVI w. przez Mikołaja Firleja, rozbudowywany z czasem przez znakomitych architektów: Santi Gucci

Forentino (XVI w.) i Tylmana z Gameren (XVII w.) Znacznego zniszczenia zamku dokonały wojska szwedzkie w czasie tzw. potopu w 1656 r.

Nocą zamkowe krużganki nawiedza Czarna Dama. Jest to duch Heleny Lubomirskiej, która wołała wyskoczyć z zamkowej wieży, niż wyrzec się miłości do ubogiego rybaka.

W pobliskim parku, tuż obok ruin zamku, znajduje się mini skansen z dworem ziemiańskim oraz zespołem folwarcznym, stodołą, spichlerzem i lamusem.

ul. Lubelska 20, tel. 81 881 52 28, zamekjanowiec@mnkd.pl

Poniżej zamku znajduje się **kościół pw. św. Stanisława Biskupa i św. Małgorzaty** wybudowany z fundacji Piotra Firleja. Najstarszym obiektem w świątyni jest renesansowy nagrobek Barbary i Andrzeja Firlejów, dłuta Santi Gucciego.

JÓZEFÓW NAD WISŁĄ, dzięki istniejącej niegdyś przeprawie przez Wisłę, był ważnym centrum handlowym i siedzibą komory celnej. W mieście szczątkowo zachował się układ urbanistyczny z XVII w., z rynkiem i szachownicą ulic. Dzisiaj Józefów jest znany ośrodkiem sadownictwa, przetwórstwa owoców i wytwórni wina.

O świetności miasteczka przypomina **zespół pałacowo-parkowy**, dawniej własność rodu Potockich. Usytuowany na skarpie wiślanej, skąd można podziwiać rozległą panoramę Wisły i okolic oraz widoczny w oddali wiatrak z II poł. XVIII w. Dawna rezydencja magnacka jest obecnie siedzibą Urzędu Gminy.

W pobliżu urwistego zbocza Wisły dominują zabudowania **zespołu klasztornego**, składającego się z późnobarokowego kościoła pw. Bożego Ciała i ściśle zintegrowanego z nim klasztoru pobernardyńskiego, ufundowanego przez Andrzeja i Józefa Potockich. We wnętrzu można oglądać XVIII-wieczną kamienną kropielnicę oraz XVII i XVIII-wieczne obrazy.

Kościół pw. Wszystkich Świętych w Rybitwach jest przykładem architektury zwanej renesansem lubelskim. W murach kaplicy grobowej spoczywa bohater powstania kościuszkowskiego, generał Franciszek Ksawery Niesiołowski. Na cmentarzu z I wojny światowej znajdują się groby żołnierzy armii austro-węgierskiej i rosyjskiej.

Warto odwiedzić **Warsztat szkutniczy w Basonii** prowadzony przez małżeństwo Mateusza i Monikę Tabaka, miłośników szkutnictwa, którzy odtwarzają zamierzchłe tradycje, specjalizując się w konstrukcji małych łodzi, pychówek, kryp i batów.

KAZIMIERZ DOLNY „perła renesansu”, miasteczko artystów i malarzy, malowniczo położone u ujścia Grodarza do Wisły, na skrzyżowaniu dawnych szlaków handlowych, przy przeprawie przez Wisłę.

Na przełomie XVI i XVII w. było to znaczący port rzeczny. Pozostałością po handlowej świetności miasteczka są **spichlerze**, rozlokowane wzdłuż Wisły. W 1994 r. miasto uznane zostało za Pomnik Historii. Centralnym placem jest Rynek z **renesansowymi kamienicami** kupców Krzysztofa i Mikołaja Przybyłków. Równoległe za kamienicami usytuowany jest tzw. Mały Rynek z zabytkami kultury żydowskiej, synagogą i jatkami. Perspektywę rynku głównego zamyka **Kościół Farny pw. Św. Jana Chrzciciela i św. Bartłomieja** z kurdybanami w ołtarzach, XVII-wiecznymi organy oraz kamienną chrzcielnicą z 1587 r.

Po drugiej stronie rynku widoczny jest **Kościół pw. Zwiastowania NMP** (z łaskami słynącym obrazem Maryi w ołtarzu głównym) oraz **klasztor oo. Reformatorów**. Nad miastem góruje **Zamek** wzniesiony za czasów panowania Kazimierza Wielkiego i XIII-wieczna baszta.

ul. Zamkowa 3, tel. 81 888 07 72

Wiedzę o regionie upowszechnia **MUZEUM NADWIŚLAŃSKIE:**

- **Muzeum Kazimierza Dolnego w Kamienicy Celejowskiej**, ul. Senatorska 11/13, tel. 81 881 01 04
- **Muzeum Przyrodnicze z siedzibą w dawnym spichlerzu Ulanowskich**, ul. Puławska 54, tel. 81 881 02 88
- **Muzeum Sztuki Złotniczej**, ul. Rynek 19, tel. 81 881 02 88
- **Muzeum Marii i Jerzego Kuncewiczów**, ul. Małachowskiego 19, tel. 517 213 694
- **Muzeum Zamek w Janowcu**, ul. Lubelska 20, tel. 81 881 52 28
- **Grodzisko Żmijowiska (gm. Wilków)**, tel. 517 331 553

KARCZMISKA, rozległa wieś pierwotnie zwana Krampą. Legenda głosi, że dawno temu były tu karczmy i każdy podróżny dostawał miskę stawy. Okoliczne majątki należały do klucza dóbr Czartoryskich i dzierżawione były przez miejscową szlachtę. Na początku XIX w. byli to Stażycowie a następnie Wesslowie.

Do czasów współczesnych zachował się **zespół dworsko-parkowy** z parkiem krajobrazowym, założonym z polecenia księżnej Izabeli Czartoryskiej w stylu angielskim (część drzewostanu przetrwała do czasów współczesnych). Pałac został rozbudowany

przez wywodzącą się z Węgier rodzinę Wesslów, jest obecnie siedzibą Gminnego Ośrodka Kultury, Gminnej Biblioteki Publicznej oraz **Regionalnej Izby Pamięci**, przechowującej eksponaty, zdjęcia i dokumenty dotyczące działalności właścicieli dworu.

ul. Centralna 6, tel. 81 828 70 69, 669 227 338

W **Izbie Pamięci Kolejnictwa** można uzyskać informacje o historii jedynej na Lubelszczyźnie kolejce wąskotorowej, uruchomionej w końcu XIX w. przez rodzinę Kleniewskich w celu przewożenia buraków do cukrowni w Zagłobie. Ekspozycja to m.in. fragmenty szyn, urządzenia kolejowe, mundury, sztandary kolejnictwa, dokumenty, fotografie, szafy biletowe, centralka telefoniczna.

*ul. Opolska 2, tel. 81 828 70 18,
www.nadwislanskakolejka.pl,
muzeum@opole.lublin.pl*

KOŃSKOWOLA należała do Tęczyńskich, Sieniawskich i Czartoryskich. W XVIII i XIX w. stała się ważnym ośrodkiem administracyjnym, handlowym i kulturalnym.

Dzięki zaangażowaniu księżnej Izabeli Czartoryskiej powstał tu wzorcowy ogród doświadczalny i pierwszy w okolicy ogród różany. Tradycje uprawy róż przetrwały do współczesności. W centrum zachował się dawny układ urbanistyczny z rynkiem i **klasycystycznym ratuszem**, zbudowanym z fundacji Aleksandra Czartoryskiego, w którym mieści się obecnie **Regionalna Izba Pamięci**, popularyzująca tradycje regionu.

W centrum góruje **Kościół Farny pw. Znalezienia Krzyża Świętego i św. Andrzeja Apostoła**, ufundowany w XVI w. przez wojewodę lubelskiego i kasztelana krakowskiego, Andrzeja Tęczyńskiego. Obecny, barokowy kształt nadano kościołowi po przebudowie w XVII w. Najcenniejszym zabytkiem jest sarkofag

Zofii z Opalińskich Lubomirskiej, autorstwa Tylmana z Gameren i jedyna w Polsce rzeźba Vanitas (łac. marność). W krypcie kościoła pochowany jest proboszcz parafii i poeta, komediopisarz doby Oświecenia, ks. Franciszek Zabłocki. Na placu przykościelnym znajduje się nagrobek poety Dionizego Książnina.

Inne odne uwagi historyczne obiekty to: **Kościół pw. św. Anny** w stylu renesansu lubelskiego, **Dwór Tęczyńskich** (dawna plebania) oraz zabudowania folwarczne ze spichlerzem z XVIII w.

Izba Produktu Lokalnego
w Końskowoli

Kaplica
św Karola
Boromeusza

NAŁĘCZÓW, kurort z unikalnym mikroklimatem, którego historia sięga XVIII w. i wiąże się z działalnością rodu Małachowskich, herbu Nałęcz. W końcu XIX w. stał się ulubionym miejscem wypoczynku warszawskiej bohemy, a dzisiaj jest jednoprofilowym uzdrowiskiem kardiologicznym, oazą ciszy i spokoju.

Park Zdrojowy przecina rzeka Bochotniczanka (dopływ Bystrej), tworząc w centrum parku malowniczy staw z Wyspą Miłości. W pobliżu znajduje się **Sanatorium Książę Józef**, **Dom Zdrojowy z Pijalnią Wód Mineralnych** i **Palmiarnią**, nieco z boku najstarsze obiekty: **Pałac Małachowskich** i **Stare Łazienki**. U wylotu parku ustawiony jest pamiątkowy kamień, upamiętniający pobyty w Nałęczowie kardynała Karola Wojtyły (św. Jana Pawła II). Przy ul. Armatnia Góra usytuowana jest stylowa, zakopiańska **kaplica pw. św. Karola Boromeusza**. Na cmentarzu przy **kościelisku pw. św. Jana Chrzciciela** spoczywają m.in. Ewa Szelburg-Zarembina, Oktawia Żeromska, Michał Elwiro Andriolli.

WARTO ODWIEDZIĆ:

Muzeum Stefana Żeromskiego w Chacie-pracowni pisarza i Mauzoleum Adama Żeromskiego – obiekty zaprojektowane przez Jana Koszczyca – Witkiewicza

ul. Stefana Żeromskiego 8, tel. 81 501 47 80

Muzeum Bolesława Prusa, najwerniejszego kuracjusza i miłośnika Nałęczowa, w dawnej Ochronce ufundowanej nałęczowskim dzieciom przez Stefana Żeromskiego w 1907 r.

ul. Stanisława Augusta Poniatowskiego 39, tel. 81 501 45 52

Muzeum Bolesława Prusa - Ochronka A. Żeromskiego

Nałęczowski Wehikuł Czasu – Retro Meleks zabierze turystów na wycieczkę po Nałęczowie i okolicy, gdzie słuchając ciekawych opowieści możemy podziwiać Nałęczowskie wille i zabytki okolicy.
*Retro-Meleks, tel. 721 948 772,
 retromeleks@gmail.com*

O pobytach twórców i ludzi kultury informuje opracowany NAŁĘCZOWSKI SZLAKI LITERACKI. Pliki znajdują się na stronie www.kraina.org.pl

OPOLE LUBELSKIE, miasto w dorzeczu rzeki Chodelki, należące do Tarłów, Lubomirskich, z częściowo zachowanym dawnym układem urbanistycznym.

Pozostałością po właścicielach jest **Pałac Lubomirskich**, budowany wg projektów Dominika Merliniego i Ferdynanda Naxa. Rezydencję zniszczono podczas zaborów, pałacowe wyposażenie padło łupem Rosjan, którzy we wnętrzach zorganizowali koszary. W pałacu mieści się obecnie Liceum Ogólnokształcące.

Dawny park Lubomirskich, obecnie **Park Miejski**, posiada urozmaiconą strefę rekreacyjną z placami zabaw, boiskami i ścianką wspinaczkową.

W centralnej części miasta dominuje **Kościół pw. Wniebowzięcia NMP** oraz zabudowania klasztorne o.o. pijarów a także budynki dawnego kolegium – pierwszej w Polsce szkoły rzemieślniczej założonej w 1761 r.

Pałac Kleniewskich w Kluczkowicach, jest jedną z piękniejszych eklektycznych rezydencji ziemiańskich z XIX. Aranżację wnętrz wykonali artyści Wojciech Gerson i Stanisław Witkiewicz, który zaprojektował i wykonał bibliotekę w stylu zakopiańskim. W pałacu mieści się **Muzeum Regionalne** eksponujące artefakty z wykopaliisk w grodziskach nad Chodelką

oraz prezentujące dział historyczny dotyczący właścicieli majątku.

*Kluczkowice Osiedle 7, tel.81 827 10 67,
 muzeum@opole.lublin.pl*

W pobliskim **Emilcinie** znajduje się **Pomnik UFO**, odsłonięty w miejscu spotkania mieszkańca miejscowości z przybyszem spoza Ziemi, które nastąpiło 10 maja 1978r.

Pałac Kleniewskich
 w Kluczkowicach

PONIATOWA, miasto położone w Kotlinie Chodelskiej, w dolinie „Dziewięciu Stawów”.

W okresie międzywojennym impulsem do rozwoju miejscowości był rządowy program tworzenia Centralnego Okręgu Przemysłowego (COP). Powstały Zakłady Tele i Radiotechniczne, a przy nim osiedla przyfabryczne dla pracowników. Rozwój produkcji w fabryce przerwał wybuch II wojny światowej i okupacja niemiecka.

W centrum miasta mieści się **Izba Pamięci Aptekarskiej**, poświęcona historii miejscowego aptekarstwa. Ekspozycje tworzą meble i różnorodne przyrządy aptekarskie oraz bogaty zbiór literatury z dziedziny farmacji.

ul. Młodzieżowa 1, tel. 81 820 37 07

W poszukiwaniu zabytków z przeszłości należy odwiedzić **Pałac w Kraczewicach**, letnią rezydencję przemysłowców lubelskich, Władysława i Henryka Gerliczów, wybudowaną pod koniec XIX w stylu secesyjnym. Pałac jest siedzibą Domu Muzyki, w którym odbywają się zajęcia artystyczne.

Na placu ofiarowanym przez Henryka Gerlicza w 1920 r. został zbudowany **kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa**, jako wotum wdzięczności po odzyskaniu niepodległości. Jest to drewniana, trójnawowa świątynia, wykonana z sosnowych bali. Charakterystycznym elementem wystroju kościoła jest artystyczną szyberka i boczne galerie.

Zespół pałacowo parkowy
Czartoryskich
w Puławach

W PUŁAWACH I GMINIE PUŁAWY

Stolica regionu jest ważnym ośrodkiem naukowym, siedzibą Instytutu Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa, Państwowego Instytutu Weterynaryjnego i największego w tej części kraju zakładu produkującego nawozy sztuczne – puławskich „Azotów”. Od drugiej połowy XVII w. Puławy były własnością rodów magnackich: Lubomirskich, Sieniawskich i Czartoryskich, ośrodkiem życia politycznego i kulturalnego doby Oświecenia.

Pamiętką tego okresu jest **zespół pałacowo-parkowy książąt Czartoryskich** z zachowanym układem krajobrazowo-architektonicznym i historycznymi obiektami: **Świątynią Sybilli, Domem Gotyckim, Bramą Rzymską, Domem Greckim, Domkiem Żółtym, Pałacem Marynki**, grotami, mostkami, tarasami rampowymi, i rzeźbami. W zabytkowych salach pałacu mieści się **Muzeum Czartoryskich** poświęcone życiu i działalności rodu. Warto pamiętać, że księżna Izabela Czartoryska w Świątyni Sybilli utworzyła pierwsze w Polsce muzeum pamiętek w 1801 r. Jej zasługą jest pozyskanie słynnego obrazu „Dama z łasiczką” Leonarda da Vinci.

*ul. Czartoryskich 8, 24-100 Puławy,
tel. 503 902 480,*

rezerwacje@muzeumczartoryskich.pulawy.pl

Poza parkiem, na wzniesieniu, usytuowany jest **Kościół pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny**, klasycystyczna budowla wzorowana na rzymskim Panteonie. Przy wyjeździe z Puław w kierunku Kazimierza Dolnego, w dzielnicy Włostowice, widnieje **Kościół pw. św. Józefa**, zbudowany z fundacji Elżbiety z Lubomirskich Sieniawskiej. We wnętrzu można oglądać wizerunki św. Barbary i św. Teresy malowane przez Kazimierza Wojniakowskiego, ucznia Bacciarellego. Do portretów świętych pozowały córki Izabeli Czartoryskiej, księżniczki Zofia i Maria. Pobliski cmentarz parafialny jest jedną z najstarszych nekropoli na Lubelszczyźnie.

W pobliskiej miejscowości **Gołąb** znajduje się jedyny w Polsce, a trzeci w Europie, **Domek Loretański**, wzorowany na Świętym Domu Maryi w Loreto. Został zbudowany w 1634 r. z fundacji kanclerza Jerzego Ossolińskiego, który będąc na pielgrzymce we Włoszech ślubował wzniesienie podobnej budowli w kraju. Jerzy Ossoliński, wybitny dyplomata i polityk, był również fundatorem **kościółka pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, św. Floriana i św. Katarzyny**. Architektura kościoła jest

widocznym przykładem ścierania się różnych nurtów architektonicznych – włoskiego i niderlandzkiego. Świątynia miała charakter obronny, po bokach są widoczne obudowane strzelice.

W **Górze Puławskiej** na uwagę zasługuje **kościół parafialny pw. św. Wojciecha**, wybudowany z fundacji książąt Czartoryskich, reprezentujący styl barokowo-klasycystyczny. Najstarszym fragmentem pierwotnego wystroju są drzwi do skarbcza z XVIII w. W skład kompleksu kościelnego wchodzi dzwonnica oraz plebania.

Kaplica Loretańska
w Gołębiu

Kościół św. Wojciecha
w Wąwolnicy

WĄWOLNICA, jedno z najstarszych miast na Lubelszczyźnie, co potwierdza dokument z 1027 r. przechowywany w klasztorze na Świętym Krzyżu.

Okres świetności przypada na czasy panowania króla Kazimierza Wielkiego i dynastii Jagiellonów. Wówczas to miasto otrzymało przywilej targowy i od tamtej pory, nieprzerwanie w środy odbywają się słynne w okolicy jarmarki. Celem pątniczych pielgrzymek jest wzgórze kościelne i Sanktuarium Matki Bożej Kębelskiej.

WOJCIECHÓW, dawniej wieś o znaczeniu strategicznym. W okresie panowania dynastii Jagiellonów przebiegał tędy główny szlak Rzeczypospolitej, wiodący z Krakowa do Wilna.

Sanktuarium Matki Bożej Kębelskiej

w Wąwolnicy jest słynnym miejscem kultu Maryjnego. Cudowne objawienie miało miejsce podczas najazdu Tatarów w 1278 r. w pobliskiej miejscowości Kębło. Siedemset lat później łaskami słynąca figura Matki Bożej została ukoronowana koronami papieskimi, a kościół w Wąwolnicy pw. św. Wojciecha w 2000 r. został podniesiony do rangi Bazyliki Mniejszej. W podziemiach kaplicy obok kościoła znajduje się **Muzeum Regionalne** prezentujące bogate zbiory, m.in. XVII-wieczne księgi, szaty i naczynia liturgiczne.

ul. Zamkowa 24, tel. 81 882 50 04

W pobliskim Kębło znajduje się dwór ziemiański należący do rodziny Wesslów i Roztworowskich. Ostatni właściciel był spokrewniony z Henrykiem Sienkiewiczem, zakładał szkoły rolnicze, był również donatorem KUL. Obecnie w pałacu znajduje się szkoła specjalna, dysponująca ośrodkiem hipoterapii, przeznaczonym także dla turystów.

Kębło 7, tel. 81 882 50 04

W okresie reformacji w XVI w. miejscowość stała się silnym ośrodkiem ruchów reformatorskich. Obecnie Wojciechów jest niekwestionowaną stolicą kowalstwa, co roku odbywają się tu Warsztaty Kowalskie oraz Targi Sztuki Kowalskiej.

Główną atrakcją jest **Wieża Ariańska**, trzykondygnacyjna budowla w stylu gotycko-renesansowym, wykonana z cegieł i kamienia, opisana przez Stefana Żeromskiego w powieści „Nawracanie Judasza”. Powstała w pierwszej połowie XVI w., pełniła funkcje obronne i mieszkalne. W okresie reformacji była siedzibą zboru kalwińskiego. Duże zasługi w odrestaurowaniu budowli miał Jan Koszczyk-Witkiewicz. Obecnie jest siedzibą Gminnego

Ośrodka Kultury, który każdego roku w lipcu gości kilkudziesięciu kowali z Polski i z zagranicy podczas Ogólnopolskich Warsztatów, Targów i Spotkań Kowali. Prace wykonane w czasie tych imprez eksponowane są na szczycie Wieży w jednym w Polsce **Muzeum Kowalstwa**. Na jej niższej kondygnacji znajduje się **Muzeum Regionalne**, a w otoczeniu Aleja Zasłużonych Kowali.

Wojciechów 9, tel. 81 517 72 10,
www.gokwojciechow.pl,
gok@agroturystyka.pl

SIELSKA KRAINA - TURYSTYKA WIEJSKA

Przemierzanie Krainy Lessowych Wąwozów pozwala poznać kulturę regionu, przyjrzeć się z bliska tutejszym obyczajom i tradycjom, poznać ludzi z pasją, którzy chronią od zapomnienia ginące rzemiosła. Warto odwiedzić siedliska, izby regionalne, muzea, dotrzeć do starych młynów wodnych, nieczynnych wiatraków. Odetchnąć w sielskiej atmosferze rustykalnych ogrodów i sadów.

Izba Twórczości Ludowej w Nasitowie prezentuje rzeźby wykonane w drewnie autorstwa Zygmunta Kozaka, założyciela Izby. W bogatych zbiorach można zobaczyć rzeźby i płaskorzeźby sakralne, przyrodnicze, rzeźby przywódców państwowych i portrety polskich noblistów.
tel. 81 880 40 33

Cholewianka 7a, tel. 81 882 01 13,
urbanmalgorzata@tlen.pl,
www.siedliskomalgorzaty.pl

Siedlisko Małgorzaty w Cholewiance to miejsce, w którym oprócz trzech warsztatów tkackich i kącika szewskiego, warto zwrócić uwagę na oryginalne lalki i dawne przedmioty codziennego użytku. Właścicielka organizuje zajęcia z tworzenia palm wielkanocnych, stroików, kwiatów.

Kuźnia Romana Czernieca w Wojciechowie, jedna z najstarszych kuźni w Polsce, wybudowana w 1920 r. Dla odwiedzających ją licznych grup wycieczkowych z kraju i zagranicy, kowal wykonuje pokazy kucia podkowy i zabawia gości opowieściami o historii warsztatu. W galerii obok kuźni można obejrzeć prace mistrza, zakupić jego wyroby i podkowy na szczęście.

Wojciechów 9, tel. 665 491 022,
czerniec@czerniec.pl, www.czerniec.pl

Młyn w Iłkach-Celejowie (gm. Wąwolnica) znajduje się na Szlaku Młynów Wodnych Rzeki Bystrej, to jedyne miejsce spiętrzenia wody na rzece. Obecnie młyn napędzany elektrycznie służy miejscowej ludności, jest też atrakcją dla turystów. Istnieje możliwość zwiedzania i uczestniczenia w pokazach przemiału zboża na mąkę.

Celejów 88, tel. 81 723 61 97, 607 926 304

Młyn Hipolit w Nowym Gaju na rzece Bystrej (gm. Wojciechów) położony jest na turystycznym szlaku z Nałęczowa do Wojciechowa. Legenda mówi, że młyn nawiedza duch młodzieńca o imieniu Hipolit, który popełnił samobójstwo z powodu nieszczęśliwej miłości. Obecnie znajduje się w nim Muzeum Mineralów z bogatą kolekcją meteorytów z różnych stron świata. Atrakcją są pokazy płukania złota i odlewania metalu.

Nowy Gaj 18a, tel. 501 447 901,
mlynhipolit@poczta.onet.pl

Młyn w Pomorzu (pow. opolski) usytuowany na rzece Chodelce, zasilany energią elektryczną lecz nadal czynna i sprawna jest turbina wodna. W młynie zachowało się dawne wyposażenie i używane w przeszłości narzędzia.

Pomorze 4

Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Twórczej (SWAT) w Opolu Lubelskim popularyzuje rękodzieło artystyczne i ludowe, promuje twórczość lokalną o charakterze ludowym oraz konsoliduje środowiska artystyczne. Organizuje warsztaty przywołujące ginące zawody jak np. plecionkarstwo i miotlarstwo.

ul. Ogrodowa 9, tel. 607 992 055

Ogród rustykalny w Drzewcach zaprasza do pachnących rewirów, czyli ukwieconych klombów, rabatek i łąk. Rustykalną architekturę tworzą: ławeczki, małe płotki, kratki na pnące rośliny. Podróż w przeszłość odbywa się też dzięki smakom. Na miejscu można spróbować lokalnych produktów stworzonych na bazie tradycyjnych receptur.

Drzewce 66, 24-150 Nałęczów,
aktywnawiesdrzewce@interia.pl

Wiatrakowo w Cholewiance (gm. Kazimierz Dolny) ma już ponad stuletnią tradycję. Położone jest w otoczeniu wawozów i lasu. Na gości czeka pracownia malarska i ceramiczna, z której mogą skorzystać zwiedzający, zainteresowani aktywnością twórczą.

Cholewianka 60, tel. 606 667 186, kontakt@wiatrakowo.pl

Zagrodowa Osada w Uściążu (gm. Kazimierz Dolny) to dwór ziemiański i wiejska stodoła z dawnym sprzętem rolniczym. Można skorzystać z bogatej oferty zajęć ceramiczno-garncarskich, rzeźbiarskich, malarskich, poznać tajniki tkactwa, plecionkarstwa, hafciarstwa czy tzw. plastyki obrzędowej. Podczas warsztatów wykorzystywane są tradycyjne techniki i narzędzia.

Uściąż, Kazimierz Dolny 114b, 24-120, tel. 81 828 84 90, 604 614 639, zagrodowaosada@wp.pl

La Lawenda to plantacja lawendy w Nowym Pożogu (gm. Końskowola), znakomite miejsce na relaks wśród pachnących kwiatów, tworzących wyjątkowy malarski pejzaż. Zapach i widok rozpościerającego się fioletowego dywanu koi zmysły, uspokaja. W ofercie dostępne są lawendowe akcesoria i designerskie dekoracje do domu.

Plantacja La'lawenda, Nowy Pożóg 62, tel. 603 626 090

Siedlisko u Krzysztofa w Kolonii Drzewce koło Nałęczowa oferuje relaks w sadzie wśród owocujących jabłoni i gruszek. Można zwiedzić Izbę Tkacką z oryginalnym warsztatem, uczestniczyć w zajęciach rękodzielniczych, samodzielnie wykonać wełniane tkaniny na mikrosnach, a także zakupić wyroby lokalnych twórców ludowych.

Kolonia Drzewce 121 A, tel. 795 700 659, 781 942 775, www.siedliskoukrzysztofa.pl

Izba Regionalna w Celejowie – Mała Papiernia stwarza zwiedzającym możliwość poznania procesu produkcji i samodzielnego wykonania papieru czerpanego. Motto tego zakątka to: „Czerpać radość z czerpania papieru”.

tel. 695 137 072, wokolbystrej@o2.pl

SPRZEDAŻ PRODUKTÓW REGIONALNYCH:

- **Skarby natury z Zabłocia,**
Zabłocie 3, Markuszów
- **Swojskie wędliny,**
Sklep spożywczy Chorten,
Karmanowice 10
- **Adam Boguta-Pasieka Wędrowna,**
Bochotnica Kolonia 16f/4, Nałęczów
- **Roman Wolny- Pasieka amatorska,**
ul. Szkolna 17, Kazimierz Dolny
- **Pasieka Nałęczowska,**
ul. Kolejowa 38c, Nałęczów
- **Pasieka Wąwolnicka,**
ul. Rynek 2, Wąwolnica
- **Bajgle – Restauracja i kawiarnia Bajgiel,**
ul. Lubelska 4a, Kazimierz Dolny
- **Dom Chleba,**
ul. Rynek 12, Janowiec
- **Manufaktura Różana,**
Stara Wieś 163, Końskowola
- **Slowberry, Plantacja Borówki Amerykańskiej,**
Palikije Drugie 73, Wojciechów
- **Vita Natura „EcoSusz”**
Jolanta Chlebek,
Wandaliń 128, Opole Lubelskie
- **Lessowa Pięciolinia Turystyczna,**
Kębło 26A, Wąwolnica
- **Moje Owoce, Maria Figiel,**
Klementowice 346, Kurów
- **Winnica Las Stocki,**
Beata i Mariusz Grabka,
Las Stocki 80, Kazimierz Dolny
- **Winnica Wspólna Droga,**
Las Stocki 6, 24-130 Końskowola
- **Winnica Solaris,**
ul. Zagrody 86, 24-300 Opole Lubelskie
- **W Krainie Alicji,**
ul. Kolejowa 37, Nałęczów
- **Łubinowe Wzgórze,**
Łąki 45a, Wąwolnica
- **Centrum Informacji Turystycznej,**
Kraina Lessowych Wawozów
ul. 1 Maja 16, 24-150 Nałęczów

Lessowa Pięciolinia Turystyczna

Magiczne Ogrody

DLA RODZIN Z DZIEĆMI

Kraina Lessowych Wąwozów jest przyjazna także dla rodzin z dziećmi. Podczas urlopu czy weekendowego wypadu warto znaleźć czas nie tylko na wypoczynek, ale również na odkrywanie niezwykłych miejsc, które znajdują się w pobliżu. Przygotowana oferta dla dzieci gwarantuje radość i uśmiech na twarzach pociech.

Lesslandia - magiczna nazwa, za którą kryją się atrakcje dla rodzin z dziećmi. Kontakt z naturą, poznanie przyrody i historii regionu to gwarancja niezwykłej przygody w Krainie Lessowych Wąwozów. Na młodych turystów czekają zwierzyńce, parki rozrywki, magiczne ogrody i inne atrakcje.

Magiczne Ogrody to kraina baśni i przyrody, która oczaruje nie tylko dzieci. Park tematyczny bajkowych bohaterów położony jest wśród wodospadów, strumieni i malowniczych ścieżek. Można odwiedzić gród Krasnoludów, zrelaksować się w Wodnym Świecie, zobaczyć olbrzymie Marchewkowe Pole. Niezapomniana przygoda czeka zarówno na dzieci jak i dorosłych, którzy mogą przenieść się w świat baśniowej fantazji.

Trzcianki 92 k. Janowca, tel. 503-983-135;
kontakt@magiczneogrody.com

Lessowa Pięciolinia Turystyczna to kompleksowe warsztaty dla dzieci, których celem jest zapoznanie z dźwiękami natury i uwrażliwienie na piękno przyrody, nauka obserwacji i utrwalanie ciekawych momentów na fotografii. W ofercie są także warsztaty rękodzielnicze, plastyczne, zielarskie.

Kęble 26A, tel. 506 140 076

Park Labiryntów i Park Miniatur Architektury Drewnianej w Rąbłowie prezentuje w jednym miejscu kolekcję 50 charakterystycznych obiektów architektury drewnianej. Są to miniaturowe repliki najważniejszych zabytków i budowli (w skali 1:25). Park Labiryntów zbudowany jest z bajkowych korytarzy szmaragdowej tui, róż, malin. Jest to wymarzone miejsce do zabaw dla dzieci.

Rąbłów, tel. 605 951 355,
park-labiryntow@sobczuk.pl

Muzeum Nietypowych Rowerów w Gołębiu to jedyne tego typu otwarte muzeum, prezentujące oryginalne jednoślady. Zwiedzający mogą obejrzeć a nawet wypróbować rowery poziome, cyrkowe, pojeździć riksą i innymi pojazdami skonstruowanym przez twórcę muzeum, Józefa Majewskiego.

ul. Puławska 1, tel. 601 814 527,
muzeumrowerow@gmail.pl,
www.muzeumrowerow.pl

Park Labiryntów i Miniatur

Park Edukacyjno-Rekreacyjny Owadolandia w Wojciechowie oferuje zwiedzającym repliki owadów o wielkości człowieka. Zaletą eksponatów jest odtworzenie ich z precyzyjną dokładnością anatomiczną. Ekspozycji towarzyszą prelekcje na temat życia owadów. Dodatkowym atutem parku są ścieżki tematyczne i plac zabaw z tyrolką.

Wojciechów Kolonia Piąta 124,
tel. 697 198 281,
owadolandia@owadolandia.pl

Zwierzyniec Mini ZOO w Nałęczowie stwarza dzieciom możliwość bezpośredniego spotkania ze zwierzętami. Posiada okazy różnych gatunków ptactwa domowego, królików, świnek morskich, tchórzofrotek, norek. Nie brakuje też rodzimych zwierząt domowych, krów, kóz, owiec. Można odbyć krótką przejażdżkę „kucem felińskim”, a nawet wydoić krowę.

ul. Kamieniak 23B,
tel. 665 363 262, 695 924 854

ZOO w Wojciechowie może pochwalić się kilkudziesięcioma gatunkami dzikich zwierząt. Na odwiedzających czekają lwy, pumy, małpy, antylopy. Atrakcją jest najmniejszy jeleń na świecie, czyli mundżak indyjski. Można asystować w karmieniu niektórych zwierząt oraz skorzystać z konnych przejażdżek po okolicy.

Romanówka 22, 24-204 Wojciechów,
tel. 669 190 202,
zoowojciechow@gmail.com

Kazimierskie Muzeum Klocków, usytuowane jest w podziemiach Knajpy Artystycznej. Jego atrakcją jest makieta centrum Kazimierza wykonana z ponad 100 tysięcy klocków Lego.

ul. Senatorska 7, tel. 507 611 185

Park Linowy „Kazimierz” oferuje super zabawę dla całej rodziny. Cztery trasy o różnym stopniu trudności gwarantują niezapomniane wrażenia i aktywny wypoczynek na świeżym powietrzu.

Kazimierz Dolny, ul. Krakowska 59/61,
tel. 607 906 600

SZLAKIEM SMAKÓW KRAINY LESSOWYCH WĄWOZÓW

RESTAURACJE I PRODUKTY

W Krainie Lessowych Wąwozów można poznać smaki niespotykane w innych regionach kraju. Kuchnia na Lubelszczyźnie ma wielokulturowe tradycje, bo łączy wpływy staropolskie, żydowskie, ukraińskie, tatarskie, włoskie czy francuskie.

Podążając **Szlakiem Smaków Krainy Lessowych Wąwozów** można odwiedzić restauracje, lokale gastronomiczne, a także lokalnych producentów oferujących świeżą, ekologiczną i certyfikowaną żywność. Tradycyjne, regionalne receptury, przyprawy czy zioła sprawiają, że smak potraw towa-

rzyszy gościom aż do następnego pobytu, a przetwory z owoców i warzyw, oleje, miody, pieczywo, wędliny, sery i dania rybne oraz pierogi i zupy mają niepowtarzalny smak.

Kulinarną przygodę warto zacząć od wizyty w **Manufakturze Różanej w Końskowoli**. Powstają w niej przetwory z płatków i owoców róż, pigwowca oraz dyni jadalnej. Receptury opierają się na tradycyjnym zbieraniu surowca i przetwórstwie w obrębie własnego gospodarstwa. Proces produkcji pozbawiony jest konserwantów i substancji chemicznych. Konfitury zachwycają zapachem i smakiem, są również cennym źródłem witamin, kwasów organicznych, minerałów. Pachnące konfitury można nabyć na miejscu, bo właściciele prowadzą również Izbę Produktu Regionalnego.

Stara Wieś 163, tel. 609 481 420

Sezonowa i regionalna kuchnia czeka na turystów w **Eko Resorcie w Żubiniowym Wzgórzu (Niebo i Las) w Łąkach** niedaleko Nałęczowa. Goście mogą zasmakować niezwykłych lecz dość prostych dań opartych na lokalnych produktach wytwarzanych w pobliskich gospodarstwach i uprawianych ziołach czy kwiatach, które podnoszą wartości smakowe. Dodatkowym atutem są trendy ekologiczne i troska o szczegóły nie tylko kulinarne, ale i estetyczne.

Łąki 45A, tel. 512 371 309

Stylowa, zakopiańska chata **Karczma Parchatka** położona przy stoku narciarskim jest ulubionym miejscem turystów, zwłaszcza zimą. Zaletą kulinariów serwowanych w karczmie są tradycyjne smaki zawarte w potrawach. W menu znajdują się między innymi wegetariańskie zupy czy pyszne zeberka w miodzie.

Parchatka 187, tel. 81 888 43 04

Warto wybrać się do **Hotelu Słowik w Poniatowej**. Hotelowa restauracja ma w swej ofercie dania kuchni polskiej i europejskiej. Specjalnością są ryby nabywane w pobliskich gospodarstwach rybackich. Warto spróbować słynnego karpia po poniatowsku oraz drobiu. Restauracja hotelu uczestniczy w projekcie Lubelsko-Podkarpackiego Szlaku Karpia (projekt LGD).

Hotel Słowik, ul. Spacerowa 3

Nałęczowska hotelowa restauracja w obiekcie **Wellness&Spa „W Krainie Alicji”**, serwuje wyśmienite tradycyjne dania kuchni staropolskiej. Bazą przygotowywanych potraw są produkty od lokalnych producentów. Niedaleko obiektu hotelowego znajduje się myśliwska chata, w której można przyrządzić potrawy na grillu.

ul. Kolejowa 37, tel. 609 925 609

Pyszne ciasta, lody i desery oferuje popularna w Nałęczowie kawiarnia **„Ewelina”** mieszcząca się w zabytkowej wili „Pod Matką Boską”. Bywali w niej znani artyści oraz intelektualiści.

**Restauracja i Kawiarnia Ewelina
ul. Lipowa 16, tel. 81 501 40 76**

Restauracja **„Rozanna” w Wąwolnicy** to miejsce gwarantujące ciszę i spokój, w którym można zasmakować dań regionalnych. W ofercie kulinarnej znajdują się pierogi z bobu lub z karpia. Nie brakuje dań wegańskich z bakłażanem i kukinią w roli głównej oraz wyśmienitych deserów.

**„Rozanna” Restauracja i Pensjonat,
ul. 3 Maja 1, tel. 81 882 50 09**

W kulinariach Krainy Lessowych Wąwozów często goszczą dania rybne, zwłaszcza ryby słodkowodne takie jak pstrąg, karp oraz jesiotr. **Restauracja w hotelu Bursztynowym w Józefowie nad Wisłą** jest jedną z 22 restauracji należących do Lubelsko-Podkarpackiego Szlaku Karpia.

Dania z karpia przygotowywane są również w gospodarstwie rybackim **Pustelnia koło Opola Lubelskiego**, który także jest częścią szlaku i w swojej bogatej ofercie ma produkty wpisane na oficjalną Listę Produktów Tradycyjnych.

**Pustelnia- Ryby/Zajazd Rybacki,
Wola Rudzka 34, 24-300 Wola Rudzka,
tel. 535 105 001;
Hotel Bursztynowy, ul. Nadwiślańska 19,
24-340 Józefów nad Wisłą,
tel. 501-345-634**

W Krainie Lessowych Wąwozów istnieją optymalne warunki do uprawy winorośli, sprzyja temu duże nasłonecznienie, ukształtowanie terenu oraz odpowiednie gleby. Na Lubelszczyźnie istnieje 40 winnic, co świadczy o prężnej produkcji wina. Uprawa winorośli w regionie ma bardzo długą, średniowieczną tradycję. Plantatorzy są zrzeszeni od 2008 r. w Stowarzyszeniu Winiarzy Małopolskiego Przełomu Wisły, zaś rokrocznie na zamku w Janowcu odbywa się Święto Wina.

Warte odwiedzenia są:

Winnica Las Stocki, (gm. Końskowola),
tel. 602 155 196

Winnica „Solaris”, (niedaleko Opola Lubelskiego),
Zagrody 86, tel. 605 831 255

Winnica Rzeczycyca (gm. Kazimierz Dolny),
tel. 735 046 725

Oprócz winnic są też browary.
Wśród producentów piwa można wymienić:

Browar Zakładowy w Poniatowej
(usytuowany w dawnym kompleksie zakładu EDA)
ul. Przemysłowa 43, tel. 730 734 343

Browar „Trzy Korony” w Puławach, kontynuuje tradycje piwowarskie miasta, wytwarza ważony świeży napój zgodnie z recepturą, wykorzystując w produkcji naturalne składniki.
ul. 6 Sierpnia 43b, tel. 81 886 44 44, recepcja@trzy-korony.pl

SPA Nałęczów – Basen Atrium

ZDROWIE I URODA

OBIEKTY UZDROWISKOWE

Mikroklimat Krainy Lessowych Wąwozów, zwłaszcza z okolic Nałęczowa sprawia, że kuracjusze krajowi i zagraniczni bardzo chwalą to miejsce. Wody źródlane, zbadane przez prof. Józefa Celińskiego w 1817 r., zawierające cenne składniki mineralne, skutecznie wspomagają leczenie chorób układu krążenia.

Tradycje uzdrowiskowe w Nałęczowie sięgają końca XVIII wieku, wówczas pojawili się pierwsi kuracjusze korzystający z dobrodziejstw nałęczowskich wód i mikroklimatu. W II połowie XIX wieku przebywali tu artyści i literaci: Stefan

Żeromski, Bolesław Prus, Henryk Sienkiewicz, Michał Elwiro Andriolli. Obecnie w Nałęczowie leczy się przede wszystkim choroby wieńcowe, nadciśnienie tętnicze oraz niedokrwistość.

Warunki klimatyczne Poniatowej pomagają leczyć choroby układu oddechowego.

ZAKŁAD LECZNICZY UZDROWISKO NAŁĘCZÓW SA zaprasza na pobyty komercyjne i sanatoryjne. Oferuje ponad 100 zabiegów w obiektach:

Kardiologiczny Szpital Uzdrowiskowy, Sanatorium Kardiologiczne „Fortunat”, „Jesienna Rezydencja”, Sanatorium „Książę Józef”, Pawilon Angielski, Termy Pałacowe, „Stare Łazienki”.

ul. Kasztanowa 2, tel. 81 501 60 27

Dzięki dobranym indywidualnie i zleconym przez lekarza zabiegom następuje regeneracja sił, poprawa sprawności fizycznej i psychicznej. Dla osób odczuwających spadek sił witalnych opracowane zostały specjalne pakiety zabiegów dostępne także w innych nałęczowskich sanatoriach:

Kolejowy Szpital Uzdrowiskowy – oferuje usługi w zakresie diagnostyki i rehabilitacji chorób serca, układu krążenia i chorób współistniejących.
ul. Górskiego 6, tel. 81 501 42 08

Sanatorium Uzdrowiskowe Ciche Wąwozy – specjalizuje się w rehabilitacji pacjentów po zawałach i operacjach serca, stanach ogólnego wyczerpania i otyłości.
ul. B. Głowackiego 12, tel. 81 501 42 51

Sanatorium Uzdrowiskowe Rolnik – oprócz leczenia chorób kardiologicznych prowadzi rekreacyjne turnusy dofinansowane przez PEFRON. Posiada basen i kaplicę.
ul. Górskiego 14, tel. 81 501 47 53, rolnik@sanatoria.com.pl

Sanatorium ZNP – przyjazne osobom niepełnosprawnym, oferuje kompleksowe zabiegi lecznicze chorób serca oraz komfortowe warunki do wypoczynku i rehabilitacji.
ul. B. Głowackiego 7, tel. 81 501 47 05

Katalog obiektów uzdrowiskowych w Nałęczowie i pobliskiej okolicy.

- **Atrium**
*al. Grabowa 1A, 24- 150 Nałęczów,
tel. 81 501 44 56 wew. 101,
marketing@zlun.pl*
- **Centrum Diagnostyki i Fizjoterapii „Werandki” Uzdrowisko Nałęczów**
*al. Małachowskiego 5, 24 – 150 Nałęczów,
tel. 81 50 14 356 wew. 0782,
werandki@zlun.pl*
- **Centrum Medyczne Prof. Marka Masiaka NZOZ Prywatne Sanatorium,**
*Strzelce 28B, 24 – 140 Nałęczów,
tel. 81 501 51 94, 509 367 574, 519 133 240,
recepca@prywatnesanatorium.pl*
- **Jesienna Rezydencja**
*ul. Kościuszki 7, 24 – 150 Nałęczów,
tel. 81 501 43 56 wew. 600,
marketing@zlun.pl*
- **Luxmed – Uzdrowisko Nałęczów sp. z o.o.,**
*al. Kasztanowa 6, 24 – 150 Nałęczów
tel. 81 501 60 12,
info.lun@luxmednaleczow.pl*
- **Sanatorium Fortunat**
*ul. Kościuszki 7, 24 – 150 Nałęczów,
tel. 81 501 43 56 wew. 600,
marketing@zlun.pl*
- **Sanatorium Książę Józef,**
*al. Kasztanowa 6, 24 -150 Nałęczów,
tel. 81 501 43 56 w. 400,
marketing@zlun.pl*
- **Termy Pałacowe – Nałęczowianka**
*ul. Paderewskiego 1 a, 24 – 150 Nałęczów,
tel. 81 501 44 56, marketing@zlun.pl*
- **Stare Łazienki,**
*al. Grabowa 4, 24 – 150 Nałęczów,
tel. 81 501 43 56 w. 400,
marketing@zlun.pl*
- **Szpital Kardiologiczny,**
*ul. Górskiego 5, 24 – 150 Nałęczów,
tel. 81 501 43 56 w. 200,
marketing@zlun.pl*

DLA SENIORÓW I NIE TYLKO

SPA&WELLNESS

W zgodzie z naturą, w trosce o zdrowie, samopoczucie i piękny wygląd, otwarte zostały obiekty oferujące szeroki zakres zabiegów opartych na naturalnych składnikach pochodzenia roślinnego.

Hydroterapia czy aromaterapia to tylko niektóre z rytuałów, które są prawdziwymi sprzymierzeńcami ciała i psychiki. Warto odwiedzić takie miejsca, aby poczuć przysłowiową harmonię ciała i duszy, bo nawet krótki kilkugodzinny pobyt będzie długofalową i opłacalną inwestycją w nasze zdrowie i samopoczucie.

Na aktywność fizyczną oraz odkrywanie pięknych miejsc nigdy nie jest za późno. Aktywni i chłonni wiedzy seniorzy mają do wyboru nie tylko bogatą ofertę wycieczek turystycznych, tradycyjnych przechadzek z przewodnikami lecz także profesjonalne zabiegi odnowy biologicznej czy doskonałą kuchnię.

Kraina Lessowych Wąwozów stwarza wiele możliwości aktywnego wypoczynku, ale jest też miejscem, w którym na seniorów czekają np. warsztaty tkactwa w **Siedlisku u Krzysztofa** (Drzewce koło Nałęczowa) czy warsztaty terapeutyczne w **Zagrodowej Osadzie** w Uściążu koło Kazimierza Dolnego lub pakiet wycieczek do Puław, Kazimierza Dolnego, Nałęczowa. Zwłaszcza ostatnia miejscowość słynąca z walorów uzdrowskowych, oferuje seniorom możliwość

skorzystania z zabiegów leczniczych oraz odnowy biologicznej, pozwala zadbać kompleksowo o organizm, zasięgnąć porad lekarzy - specjalistów i fizjoterapeutów.

Bogactwo duchowych przeżyć gwarantuje odwiedzenie **Sanktuarium Maryjnego** z figurą Matki Bożej Kębelskiej w Wąwolnicy, miejsca kultu religijnego i punktu docelowego wielu pieszych pielgrzymek.

Ośrodki SPA & WELLNESS w Krainie Lessowych Wąwozów

- **Dwór Nałęczowski Vitaligs SPA**,
ul. Słoneczna 20, 24-150 Nałęczów,
tel. 81 501 47 24, 607 368 400,
vitaligs@vitaligs.pl
- **SPA Ruska Bania**,
Głusko Małe 2, 24-310 Karczmiska,
tel. 730 774 033,
rezerwacja@ruskabanianet
- **Wellness&Spa „W Krainie Alicji”**
ul. Kolejowa 37, 24-150 Nałęczów
tel. 81 501 51 25, 609 925 609,
recepca@wkrainialicji.pl
- **Willa Raj Ośrodek odnowy Biologicznej „Feniks”,** al. Lipowa 15, 24-150 Nałęczów,
tel. 81 501 40 84, feniks@home.pl

TURYSTYKA BIZNESOWA

Program spotkań biznesowych organizowanych poza macierzystą firmą przewiduje różnego rodzaju atrakcje, takie jak wycieczki krajoznawcze, imprezy kulturalne i spotkania towarzyskie. Chociaż tego typu rozrywki nie są celem samym w sobie, nierzadko ich atrakcyjność przesądza o wyborze miejsca docelowego.

Spotkania biznesowe umożliwiają łączenie spraw zawodowych z możliwością rozrywki, zabawy, poznawania nowych ludzi i miejsc, a także poszukiwania inspiracji. Kraina Lessowych Wąwozów oferuje wiele możliwości organizacji szkoleń, konferencji, eventów, pikników, biesiad w plenerze, połączonych z możliwością odnowy biologicznej.

Energetyk Centrum Szkoleniowo-Wypoczynkowe, ośrodek przygotowany jest do obsługi grup zorganizowanych, konferencji, szkoleń oraz imprez firmowych, okolicznościowych, uroczystych kolacji i bankietów.
Nałęczów, ul. Paderewskiego 10,
tel. 81 501 46 04

Imprezy firmowe, integracyjne i motywacyjne stają się coraz ważniejszym produktem turystycznym wielu ośrodków branży turystycznej i hotelowej:

- **Wellnes & SPA Krainie Alicji**
Nałęczów, ul. Kolejowa 37, tel. 609 925 609
- **Pensjonat Kazimierski**
Kazimierz Dolny, ul. Tyszkiewicza 38, tel. 81 881 08 22
- **Hotel Przepióreczka**
Nałęczów, ul. 1 maja 6, tel. 501 41 29
- **Hotel Słowik**
Poniatowa, Al. Spacerowa 3, tel. 81 820 41 61
- **Hotel – Centrum Szkoleniowo-Kongresowe Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa**
Puławy, Al. Królewska 17, tel. 81 887 73 06

WYDARZENIA

NAJWAŻNIEJSZE FESTIWALE I IMPREZY CYKLICZNE W KRAINIE LESSOWYCH WĄWOZÓW

MARZEC

- Ogólnopolski Konkurs Tańców Polskich „O Pierścien Księżnej Izabeli” w Puławach

MAJ

- Majówka z Panem Prusem w Nałęczowie
- Święto Wina w Janowcu
- Turniej Krasomówstwa, Recytacji, Pieśni, Muzyki i Tańców Narodowych „Witaj Majowa Jutrzenko” w Puławach
- Festiwal im. Wincentego i Franciszka Lessłów w Puławach
- Święto Sadów w Józefowie nad Wisłą
- Majówka Archeologiczna w Chodliku

CZERWIEC

- Festiwal Kapel i Śpiewaków w Kazimierzu Dolnym
- Poniato-Wianki w Poniatojew
- Jarmark Manufaktura Smaków w Opolu Lubelskim
- Nałęczowski Festiwal Tańca EURODANCE
- Międzynarodowy Festiwal Tańców Godel w Puławach

LIPIEC

- Ogólnopolskie Spotkania Kowali, Ogólnopolskie Targi Sztuki Kowalskiej i Warsztaty Kowalskie w Wojciechowie
- Święto Truskawki w Gminie Puławy
- Święto Róż w Końskowoli
- Festiwal Kazimiernejszyn w Kazimierzu Dolnym
- Kazimierski Festiwal Organowy w Kazimierzu Dolnym
- Międzynarodowe Spotkania Pianistyczne w Nałęczowie

SIERPIEŃ

- Festiwal Filmu i Sztuki „Dwa Brzegi” w Kazimierzu Dolnym i Janowcu
- Balonowe Mistrzostwa Świata Kobiet w Nałęczowie
- Festiwal Viva il Cantare w Nałęczowie
- Pardes Festiwal - Spotkania z Kulturą Żydowską w Kazimierzu Dolnym

WRZESIEŃ

- Rocznicza Koronacji Cudownej Figury Matki Bożej Kębelskiej w Wąwolnicy

LISTOPAD

- Puławski Festiwal Muzyczny - Wszystkie Strony Świata

URZĘDY GMIN I OŚRODKI KULTURY

Urząd Gminy Janowiec,
Radomska 2, tel. 81 881 58 00
Gminny Ośrodek Kultury,
ul. Plac Wolności 1, tel. 81 88 15 289

Urząd Gminy w Józefowie n/Wisłą,
ul. Opolska 33f, 81 828 83 20
Gminne Centrum Kultury,
ul. Parkowa 13, tel. 81 828 50 78

Urząd Miasta w Kazimierzu Dolnym,
ul. Senatorska 5, tel. 81 881 01 12
Kazimierski Ośrodek Kultury Promocji i Turystyki
ul. Lubelska 12, tel. 81 881 00 40

Urząd Gminy Końskowola,
ul. Pożowska 3a, 81 881 62 01
Gminny Ośrodek Kultury w Końskowoli,
ul. Lubelska 93, tel. 81 881 62 69

Urząd Miejski w Nałęczowie,
ul. Lipowa 3, Nałęczów tel. 81 501 45 00
Nałęczowski Ośrodek Kultury,
Lipowa 6, tel. 81 501 40 69

Urząd Miejski w Opolu Lubelskim,
ul. Lubelska 4, tel. 81 827 72 01, 81 827 72 00
Opolskie Centrum Kultury w Opolu Lubelskim,
ul. Lubelska 30, tel. 81 827 25 67

Urząd Miejski w Poniatojew,
ul. Młodzieżowa 2, 81 820 48 36
Centrum Kultury, Promocji i Turystyki w Poniatojew
ul. Fabryczna 1, tel. 81 820 45 54

Urząd Gminy Puławy,
ul. Dęblińska 4, tel. 81 887 41 21
Puławski Ośrodek Kultury „Dom Chemika”,
Ul. Wojska Polskiego 4, tel. 81 887 96 01

Urząd Gminy w Wąwolnicy,
ul. Lubelska 39, 81 882 50 01
Gminny Dom Kultury w Wąwolnicy,
ul. Rynek 32, tel. 81 882 50 30

Urząd Gminy Wojciechów,
Wojciechów 5, tel. 81 517 72 41, 517 73 53
Gminny Ośrodek Kultury w Wojciechowie,
Wojciechów 9 tel. 81 517 72 10

WYKAZ NOCLEGÓW I GASTRONOMII

NAŁĘCZÓW:

- N** Sanatorium Książę Józef
al. Kasztanowa 6, tel. tel. (81) 50 14 356
- N** Sanatorium Uzdrowskowie „Rolnik”
ul. Górskiego 14, tel. 81 501 47 51
- N** Szpital kardiologiczny
ul. Górskiego 5, tel. (81) 50 14 356
- N** Sanatorium Fortunat
ul. Kościuszki 7, tel. (81) 50 14 356
- NG** Centrum Szkoleniowo-Wypoczynkowe „Energetyk”
ul. Paderewskiego 10, tel. 81 501 67 00
- NG** Hotel Termy Pałacowe
Ul. Paderewskiego 1a, (81) 501 44 56 w.112/114,
E-mail: restauracjatermy@spanaleczow.pl
- NG** Pawilon Angielskim , ul. Małachowskiego 1,
tel. (81) 501 44 56 wew. 778
e-mail: marketing@zlun.pl
- NG** Hotel ***Willa Aurelia & SPA
Al. Lipowa 17, tel. 508 250 242
- NG** Wellness & SPA „W Krainie Alicji”
ul. Kolejowa 37, tel. 81 501 51 25, 609 925 609,
- NG** Hotel Przepióreczka
ul. 1-go Maja 6, tel.(81) 501 41 29, 696 056 322
e-mail: recepcja@hotelprzepioreczka.pl
- NG** Pensjonat Ewelina
ul. Lipowa 16 tel. (81) 501 40 76
- NG** Willa Filiks, ul. Armatnia Góra 10, tel. 519 432 777
- NG** Ormonde Resorts –Willa Różana i Gioia
al. Lipowa 8, tel. 81 743 07 82
- N** Dwór Nałęczowski Vitaligs & SPA
ul. Słoneczna 20, tel. 81 501 47 24, 607 368 400

PUŁAWY:

- NG** Hotel Oskar Business&Spa
Dęblińska 1, tel. 81 886 72 07
- NG** Hotel Trzy Korony
6 Sierpnia 43B , tel. 81 886 44 44
- NG** Hotel Pikul
Lubelska 65, tel. 81 888 22 60
- NG** Hotel OLIMPIC
Hauke-Bosaka 1, tel. 81 458 62 30
- NG** Hotel Izabella
Lubelska 1, tel. 81 886 30 41
- NG** Hotel Prima
Partyzantów 44 , tel. 81 886 46 15
- NG** Karczma Parchatka
Parchatka 187, tel. 81 888 43 04
- N** SCSK Puławy
Czartoryskich 6, tel. 81 88 68 110
- N** Willa Puławianka Bed Breakfast,
Henryka Dąbrowskiego 14, tel. 608 299 566
- G** 108 pizza
PCK 8 , tel. 81 888 21 08

N – NOCLEGI G – GASTRONOMIA

- N** Willa Samoniówka
ul. 1-go Maja 26, tel. 81 501 47 47, 607 507 879
- N** Kemping u Kraka
Kol. Bochothnica 32 a, tel. 601 159 720
- N** Pokoje gościnne Pory Roku
ul. Spółdzielcza 3, tel. 601 481 000
- N** „Gościniec” Agroturystyka
Sadurki 27, tel. 507 052 160
- N** Willa Anna „pokoje z klasą”
ul. Spółdzielcza 9, tel. 691 233 802
- N** Willa Faustynka
ul. Głęboznica 4 b, tel. 607 106 845, 601 731 963
- N** Willa Raj, al. Lipowa 15, tel. 81 501 40 84
- N** „Luna” Pokoje noclegowe, ul. 1 Maja 14
tel. 505 212 814, luna.rezerwacja@gmail.com
- G** Stara Apteka
Al. Lipowa 4, tel. (81) 517 89 29,
E-mail: mpardyka@wp.pl
- G** Klub Atrium
Al. Grabowa 1A , (81) 501 44 56 w. 102
e-mail: marketing@zlun.pl
- G** Karczma Nałęczowska
ul. Poniatowskiego 4,
Tel. (81) 501 45 78, 509 33 44 38
e-mail: karczmanaleczowska@wp.pl
- G** Restauracja Roko
ul. Fryderyka Chopina 1, tel. 81 501 41 83
- G** Pizza in Garden
1-go Maja 5, 502 511 619
- G** Zabytkowe Podziemia
ul. Lipowa 27, tel. 667 441 555
- G** Restauracja Patataj
kol. Bochothnica 15 (k. Nałęczowa),
tel. (81) 50 14 701
- G** Ararat – Kuchnia Ormiańska
1 maja 1, tel. 607 437 337
- G** Zajazd Jan
Bochothnica 13A, tel. 608 732 429
- G** The Local
Kołątaja 50A , tel. 791 171 118
- G** HANOI
Kołątaja 18 , tel. 880 156 404
- G** Zielony Pomidor
Mościckiego 1 , tel. 884 777 084
- G** Sushi Garden
Centralna 17 , tel. 81 887 79 88
- G** Restauracja Willa Cienista
Zielona 23 , tel. kom. 501 437 790
- G** Restauracja Sybilla
Królewska 17 , tel. 81 887 73 06
- G** Restauracja Kardamon
Lubelska 2c , tel. 81 888 07 77
- G** Restauracja Kameralna
Kochanowskiego 8 , tel. 81 886 36 23
- G** Restauracja Antyk
Kochanowskiego 17 , tel. 515 987 541
- G** Remiza Pizzeria Cafe
Lubelska 10 , tel. 81 886 77 77
- G** Herbaciarnia Czartoryska
Królewska 4 , tel. 730 780 082
- G** Gościniec nad Wisłą
Dęblińska 3 , tel. 533 256 117

JÓZEFÓW NAD WISŁĄ:**JANOWIEC:**

- N** „Dom na Kamykach”
Wojszyn 146 A, 24-123 Janowiec
tel. 786-807-867, kontakt@domnakamykach.pl
- N** „Pod dobrym niebem”
Wojszyn 146B, 24-123 Janowiec,
tel. 516-856-339, kontakt@poddobrymniebem.pl
- N** Dom Gościnny „Trzy kolory”
Ul. Młynarska 31B 24-123 Janowiec
tel. 793-773-398, 504-324-889
trzy.kolory.janowiec@gmail.com
- N** Hotel „Kazimierski Zdrój”
Oblasz 199, 24-123 Janowiec tel. 81 881-55-00
repcja@hotelkazimierski.pl
- N** „Pod Brzozami”
Oblasz 16A, 24-123 Janowiec
tel. 81 881-51-59 507-703-533
glskowyra@wp.pl
- N** Pokoje Gościnne
ul. Lubelska 2, 24-123 Janowiec
tel. 601-910-678, mariapabisz@gmail.com
- N** „Pokoje Gościnne u Bora”
ul. Królowej Bony 6, 24-123 Janowiec
tel. 606-166-093
michalboronowski@gmail.com

WĄWOLNICA:

- N G** Eko Resort – Łubinowe Wzgórze
Łąki 45a, tel. 512 371 309
- N G** Rozanna
3 Maja 1, 24-160, Wąwolnica, tel. 81 882 50 09
- N** Agroturystyka „Pod Jabłonią”
Celejów, tel. 605 608 384, 818 810 653

WOJCIECHÓW:

- N** Gospodarstwo Agroturystyczne
Barbara i Włodzimierz Czerniecowie
Wojciechów 151, tel. 81 517 72 02, 607 261 556
- N** Gospodarstwo Agroturystyczne „U Kowalowej”
Wojciechów 153, tel. 81 517 73 05, 665 491 022
- N** Ośrodek Biały Lew
Romanówka 22, tel. 502 195 780
email: osrodek@bialylew.com.pl,
- N** „Nad Lipcykiem”
Nowy Gaj 8a, +48605594848
- N** Agroturystyka „Perła Gaju”
Stary Gaj 59, +48501580460

PONIATOWA:

- N G** Hotel „Słowik” ***
Poniatowa ul. Spacerowa 3, 81 820 41 61
- N G** Montis *** Hotel & Spa
Poniatowa, Nałęczowska 1, 81 820 55 26

- N G** Hotel Bursztynowy
ul. Nadwiślańska 19 , tel. 501 345 634
- G** Pizza nad Wisłą, Józefów nad Wisłą,
ul. Opolska 13/3, tel. 796 677 877

- N** Pokoje gościnne „Zacisze”
Oblasz 194A, 24-123 Janowiec
tel. 791-274-164, imi06@op.pl
- N** Pokoje gościnne „Leśna Ostoja”
Oblasz 288A, 24-123 Janowiec,
tel. 886-715-543, oblasz@onet.eu
- N** Dom Wakacyjny „Andrzejówka”
Oblasz 216 24-123 Janowiec, tel. 606-224-601
poczta@andrzejowka-janowiec.pl
- N** Pokoje Gościnne Cztery Pory Roku
ul. Radomska 29, 24-123 Janowiec
tel. 81 88 15 061, 509-352-916
- N** Dom Agroturystyczny „Zielono Mi”
ul. Radomska 67, 24-123 Janowiec n. Wisłą,
zielono.mi.janowiec@gmail.com,
tel: 519-467-384, (0-81) 881-50-69
- N** Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy
Oblaszówka, Oblasz 190,
24-123 Janowiec, tel. 81 881 52 09
- G** Kawiarnia Serokomla + Dom Chleba
ul. Rynek 12
- G** Restauracja Maćkowa Chata
ul. Sandomierska 2, tel. 81 881 54 62
- G** Kawiarnia Kazamata - Dziedzinec Zamku
w Janowcu
- G** Restauracja Czarna Dama
ul. Sandomierska 24, tel. 600 237 440

- N** Dom Pielgrzyma
Wąwolnica, Ul. Zamkowa 24, tel. 81 882 50 04
- N** Gospodarstwo agroturystyczne
„Przy Wąwozie”, Karmanowice 4A,
tel. 81 710 85 98, 609 054 893
- N** Gospodarstwo agroturystyczne
„W Dolinie Bystrej”
Celejów 88, tel. 81 723 61 97, 607 926 304
- G** U Wargockich, Lubelska 47,
24-160 Wąwolnica, tel. 609 445 234

- N** Siedlisko Gaj,
Nowy Gaj 26A, (0-81) 748 60 93, tel. 604 190
600, dariusz@misiurek.lub.pl
- G** Karczma Biesiada, Wojciechów 151 a,
24-204 Wojciechów, tel. 81 517 72 02, 607 371
556, e-mail karczmabiesiada@op.pl
- G** Karczma „Maciejowa Chata”
Miłocin 6A, 24-150 Nałęczów, tel: +48 695
644 611,
Email: biuro@maciejowachata.pl,
www.maciejowachata.pl
- G** Restauracja – Kawiarnia „U Hanyśa”
Miłocin 6, +48733910910, restauracja@u-han-
nysa.pl, www.u-hanysa.pl

- N G** Hotel Tukan, ul. 11 Listopada 3,
tel. 81 820 37 90, 696444661
mail: piotroleszczak@hoteltukan.pl
- G** Kawiarnia Klubowa
ul. Fabryczna 1, 24-320, tel. 820 45 54
- G** Restauracja Pod Kogutem
ul. Brzozowa 4, 24-320 tel. (81) 820 41 50

KAZIMIERZ DOLNY:

- N G Hotel**** Król Kazimierz**
ul. Puławska 86, 24-120 Kazimierz Dolny,
tel. +48 81 880 99 99, tel. +48 885 590 025,
e-mail: rezerwacja@krolkazimierz.pl,
- N G Hotel*** Zajazd Piastowski**
ul. Słoneczna 4, 24-120 Kazimierz Dolny,
tel. 81 88 90 900, kom. 609 628 999,
e-mail: zajazd@zajazdpiastowski.pl,
- N G Hotel**** Pensjonat Kazimierski,**
Doktora Tadeusza Tyszkiewicza 38,
24-120 Kazimierz Dolny,
tel: 81 881-08-22, tel: 667-667-101,
rezerwacja@pensjonatkazimierski.eu,
- N G Hotel*** KAZIMIERZÓWKA**
- WELLNESS&SPA, ul. Góry 10,
24-120 Kazimierz Dolny, +48 81 882 03 31,
+48 785 072 011, recepcja@kazimierzowka.pl,
- N G HOTEL****FOLWARK WALENCJA**
Góry 16, 4-120 Kazimierz Dolny, +48 81 882 11 65,
rezerwacja@folwarkwalencja.pl,
- N G Hotel** Wenus, Ul. Tyszkiewicza 25 a,**
24-120 Kazimierz Dolny, 81 8820400,
kontakt@hotelwenus.pl,
- N G Pensjonat i restauracja pod wietrzną górą**
ul. Krakowska 1, tel. +48 81 881 06 40
lub 881 05 43
- N G Villa Bohema Kazimierz Dolny**
Ul. Małachowskiego 12 tel. 81 881 07 56
- N G Dom Architekta Kazimierz Dolny**
Rynek 20, tel. 81 883 55 44
- N G Dwa księżycy*****
Kazimierz Dolny, Sadowa 15, tel. 81 881 08 33
- N G Zajazd Piastowski**
Kazimierz dolny, Słoneczna 3, tel. 81 889 09 00
- N Spichlerz & willa murka**
Krakowska 59, 24-120 Kazimierz Dolny,
+48 818 810 036
- N Austeria Kazimierska**
Ul.Sadowa 7C, tel.81 882-11-22,
e-mail: austeriakazimierska@wp.pl,
- N Willa Agnieszka**
Krakowska 41, 24-120 Kazimierz Dolny,
81 882 04 11, willaagnieszka@wp.pl
- N Spichlerz pod żurawiem**
Krakowska 61, 24-120 Kazimierz Dolny,
+48 818 810 036
- N Kwaskowa.pl**
ul. Czerniawy 3d, 24-120 Kazimierz Dolny,
tel. 81 882 13 30
- N Willa pod basztą**
Kazimierz Dolny, ul. Tyszkiewicza 26,
tel. +48 (81) 473 55 35,
e-mail: info@podbaszta.pl
- N Willa Izabela**
Ul. Lubelska 31, Kazimierz Dolny, 510231950,
(81) 8810830
- N Gościniec Basia**
Kazimierz Dolny, Ul. Czerniawy 59f,
+48818820142, wierakm@wp.pl

- N Willa Viola**
Kazimierz Dolny ul. Lubelska 40 A,
tel. 600 084 016, 662 133 225,
- N Pokoje Joanna**
Sadowa 3, 24-120 Kazimierz Dolny,
tel. 81 881 07 39, kom. 502624435,
- N Willa winnica**
(góry II, góry II 3 d), 721 801 454,
winnica.kazimierz@gmail.com
- N Pod kasztanami**
ul. Kwaskowa Góra 4a, 24-120 Kazimierz Dolny,
tel. 0048 601 810 820,
e-mail: kontakt@dompodkasztanami.pl,
- N Zagrodowa Osada**
Uściąg 114 B 24-120 Kazimierz Dolny
tel./fax 81 828 84 90, tel. kom. 604 614 639,
email: zagrodowaosada@wp.pl
- N Siedlisko Lubicz - Eko Park**
Doły 24, 24-120 Kazimierz Dolny,
tel. 81 882 10 4
- N Gospodarstwo Agroturystyczne**
Beata Janicka, Cholewianka 23, Cholewianka,
tel.513 187 300,
(81) 8820097
- N Wiatrakowo**
Cholewianka 60, 24-120 Kazimierz Dolny,
Tel. 606 667 186
- N „Jędrzejówka” Marii i Andrzeja Saranów**
77, Rzeczycza, tel. 888 970 450 / 506 506 700,
(81) 882 18 90
- N Skansen na Słonecznej w Kazimierzu Dolnym**
ul. Słoneczna 1, 601-442-571
- N Gospodarstwo agroturystyczne magnolia**
(Jeziorszczyzna, 7A, 506-140-059, 81
881-09-63
- N Ekopark lipowa dolina**
Wylągi 48, tel. 510 989 750
- G Dom Restauracyjny Barbary**
i **Cezarego Sarzyńskich** Kazimierz Dolny,
Nadrzeczna 6, tel. 605 330 335
- G Restauracja kwadrans K**
azimierz Dolny, Ul.Sadowa 7a, tel. 81 882 11 11
- G Herbaciarnia - galeria - U Dziwisza**
Kazimierz Dolny, Ul. Krakowska 6,
tel. 509 599 429
- G Gospoda w Dolinie Kazimierz Dolny**
Wierzchoniów 43a, tel. 81 882 11 65
- G Restauracja Botanika**
Kazimierz Dolny, Ul. Krakowska 11,
tel. 81 881 08 76
- G Pod Bykiem**
Kazimierz Dolny, Mały Rynek, tel. 696 442 101
- G Restauracja Austeria Kazimierska**
Kazimierz Dolny, Ul. Bulwar 7c,
tel. 81 882 11 22
- G Bar Przystań Kazimierz Dolny,**
Przystań Żeglugi Pasażerskiej
Ul.Bulwar 24-120, 24-120 Kazimierz Dolny

KOŃSKOWOLA:

- N Dworek Różany Gospodarstwo**
Agroturystyczne Kowalczyk A.J.
Stok, Zażuk 112, Końskowola, tel.608 784 568
- N Gospodarstwo agroturystyczne**
Teresa Sykut, Młynki 8a, tel: 665701965
- N Gospodarstwo agroturystyczne**
Alina i Jan Kowalczyk,
Stok 112, 24-130, tel. 81 882 34 75
- G Magiel Pizza & Kebab**
ul. Lubelska 90A, Końskowola tel. 663 519 340

INFORMACJE PRAKTYCZNE

CENTRA INFORMACJI TURYSTYCZNEJ

Nałęczów, ul. 1 Maja 16,
tel. 81 501 61 01, info@kraina.org.pl
Kazimierz Dolny, Rynek 15,
tel. 81 881 07 09, cit@kokpit.com.pl
Puławy, Al. Królewska 4,
tel. 81 458 67 40, turystyka@domchemika.pl
Opole Lubelskie, ul. Lubelska 30,
tel. 81 827 25 67, 81 827 25 71, cit@opolelubelskie.pl

USŁUGI PRZEWODNICKIE I ZWIEDZANIE:

PTTK BORT,
Rynek 27, Kazimierz Dolny, tel. 81 881 00 46

TRANSPORT I TAKSÓWKI:

Dworce, stacje i przystanki:

KOLEJOWE
Dworzec PKP Puławy, Al. Partyzantów 59, Puławy,
tel. 81 882 50 01
Dworzec PKP Nałęczów, Drzewce-Kolonia 18

AUTOBUSOWE
Dworzec PKS Lubelska 9, Puławy tel. 81 886 88 10
Dworzec PKS Poniatowa, ul. Nałęczowska
Dworzec PKS w Kazimierzu Dolnym, ul. Podzamcze 11
Przystanek autobusowy w Opolu Lubelskim,
ul. Piekarska 4

PRZEWOZY PASAŻERSKIE

Arni Bus Tel. 885 125 125
Krzysztof Bus Tel. 781 830 333
Stanmar Tel. 505 040 827
Trans-Bus Express tel. 609 880 818

PRZYCHODNIE:

Przychodnia Rejonowa SPZOZ, Lubelska 32/34,
Kazimierz Dolny, 81 881 03 19

SPZOZ w Nałęczowie, ul. Kolejowa 7,
81 501 40 50, 502 517 950

Przychodnia Rejonowa nr 1 SPZOZ,
Aleja Partyzantów 17, Puławy, 81 450 23 13

ZOZ Medical Sp. z o.o.,
Aleja Tysiąclecia Państwa Polskiego 10, Puławy,
tel. 814 714 160, tel. 814 714 161

Gminny Ośrodek Zdrowia,
Lubelska 21, Janowiec, 81 881 52 24

NZOZ Nasze Zdrowie,
Lubelska 37, Wąwolnica, 81 882 50 20

PUNKT INFORMACJI TURYSTYCZNEJ

Gołąb, ul. Folwarki 2,
tel. 790 231 027, informacjaturystyczna@tlen.pl
Poniatowa, ul. Fabryczna 1,
tel. 81 820 45 54, biuro@ckpit.poniatowa.pl
Janowiec, Plac Wolności 1,
tel. 81 881 52 89, gokjanowiec@o2.pl
Wąwolnica, Rynek 32,
tel. 81 882 50 14, wawolnica@onet.pl
Wojciechów, Wojciechów 9,
tel. 81 517 72 10, 81 517 76 22, gok@agroturystyka.pl
Końskowola, ul. Lubelska 93,
tel. 81 881 62 69, gok_konskowola@post.pl

Koło Przewodników PTTK,
Nałęczów, tel. 606 901 775
Eko-Busik
Rynek, Kazimierz Dolny, tel. 602 178 024
Retro Meleks,
ul. F. Chopina, Nałęczów, tel. 721 948 772

TAXI

PUŁAWY
Taxi Okey 81 888 04 40, 19464
Mercedes Taxi 81 888 4444
Taxi Echo 81 888 84 44, 81 888 99 99
Taxi Elmo 81 887 30 40
Taxi PRiMA 81 888 84 44

NAŁĘCZÓW
TAXI BLUE 1 Waldemar Gronkowski 504 230 328
Taxi nr 5 24h Zdzisław Grzegorz Chruścicki
693 561 044
Taxi Nr 6 Jan Furdal 81 882 53 30, 603 064 954
Taxi nr 9 Jacek Rejmak 605 246 046, 81 501 49 47
Taxi nr 16 Krzysztof Wójcik 663 504 710
TAXI Nr 21 Mirosław Wrzesiński 668 141 267
Taxi nr 23 Robert Chałas 603 757 316
Taxi 600 607 246

OPOLE LUBELSKIE
TAXI 24/7 Opole Lubelskie, 517 971 208
Opole Taksówka 774 546 666

Gminny Ośrodek Zdrowia w Wojciechowie,
Wojciechów 6, 81 517 77 51

PANACEUM Praktyka Lekarza Rodzinnego
w Karczmiskach, ul. Starowiejska 28,
Karczmiska Drugie, 81 828 70 45

Gminny Ośrodek Zdrowia w Końskowoli,
ul. Lubelska 95, 81 889 20 10

NZOZ Pan-Vita, 11 Listopada 1, Poniatowa,
81 820 46 15, 81 820 48 16

Vita-Med. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej
Ul. Józefa Piłsudskiego 13, Opole Lubelskie,
81 827 62 88

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej POZ
„Zdrowie” Ul. Parkowa 15, Józefów nad Wisłą,
81 828 47 77

**KRAINA
LESSOWYCH
WĄWOZÓW**

© WYDAWCA:

Lokalna Organizacja Turystyczna
„Kraina Lessowych Wąwozów”
ul. 1 Maja 16, 24-150 Nałęczów
tel. 81 501 61 01, info@kraina.org.pl
www.kraina.org.pl

ZDJĘCIA: Zdjęcia pochodzą ze zbiorów
Lokalne Organizacji Turystycznej „Kraina Lessowych Wąwozów”

TEKST: Joanna Czajkowska

WSPÓŁPRACA MERYTORYCZNA: Maria Mironowicz-Panek

OPRACOWANIE GRAFICZNE: MAZAKI STUDIO Konrad Rządowski

DRUK: Drukarnia Alf-Graf

ISBN: 978-83-949308-9-9

Ministerstwo Rozwoju,
Pracy i Technologii

Publikacja została wydana dzięki dofinansowaniu
ze środków Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii
w ramach realizacji zadania „Rozwój i promocja marki turystycznej
Kraina Lessowych Wąwozów”

Nałęczów 2020

egzemplarz bezpłatny

NA FACEBOOKU
ZNAJDZIESZ NAS
POD HASŁEM:
KrainaLessowychWawozow

WIĘCEJ INFORMACJI
O KRAINIE LESSOWYCH WĄWOZÓW:

www.kraina.org.pl

